

308324

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ నవంబరు నెల 17 వ తేది మంగళవారము
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ శాస్త్రీక బహుళ భాషా మాస పత్రిక.

No. 212
సంచిక ౨౧౨

అమృతాంజనము

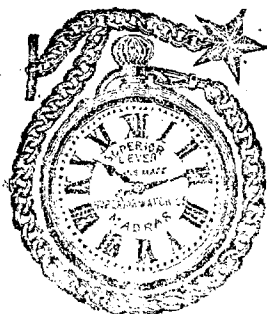
అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము
ప్రతివారము చేలకుచేలు నిశ్చయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును.
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టిన
వనమూలికలచే హిందూదేశమునకు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నార.
పంచభాషాచిత్రీ దాచివేసిన హామీగా గలగడ
అమృతాంజనము డిపో, నెం 109, ఫార్మ్ బొంబాయి. తేక, 6, 7 తంబుకెట్టిబిల్లి, వాట్టిటవుక్. మద్రాసు.

ది న పత్రిక.
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
చందా సం॥ వత్తిక రూ. 12-0-0, 8 మాసములకు రూ. 8-4-0,
6 మాసములకు ,, 6-4-0, 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.
సింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలనగాని, గ్యాసు
వలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి
(ఎలక్ట్రిసిటీ) వలనగాని, నడపింపవలయు ననువారు
ఎస్టిమేటులకు, స్క్రిములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది
మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరల
ఇంజనీరింగు సామానులు వికేషముగా గలవు.
మేము ఎంగల్ బర్న్స్ ల్యూలిగేటింగు ఆయిలు
లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—
నెం 7, ఆర్మీని యాక్ వీ థి,
మదరాసు.
The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.
గొలుసుతోనూ ధర రు 30-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.
ఈగడియారము దయచేసి
మాకంపెనీ చేరు ఎజ్జెన్సిరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచిన
మన, డెప్యూటీమాన్ గ్లాసు
దూమునుగలిగి మొదటుపనులకు
దగియుండును. వెల్డెయూరల్ లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కంచి యుండును. సీసా నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది గాన పనులయొద్దను జక్కదు.
ఒకరొక్కరూ దీయదగును తలంపుతో తక్కువ నెలనంది
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున చెలియును. ఇదివల
ననేక గడియారములు ఖర్చయి యొక్కతావుతముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మావట్టణముననే యాన్
కులు కొని సంతసించిరిన, నేలునూట తెందుకు!
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 197, మద్రాస్

అమృతసంజీవి.
దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతప్రేతపీడాచము
లను, కలరా, స్ఫోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బార
దోలి బలము సుఖము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము
నంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనిధర్మమును చూడుడు.
తెల రూ. 0-12-0య; మూడు సంజీవులు రూ. 2-0-0య. ఈ
ప్రతిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0య మాత్రమే. మూడు
సంజీవులు రూ. 1-2-0 య.
వారిసంహార.
కొందరు నాటికురుపులకు, మందులేదని తలంచెదరు
ఇది కేవలము పిచ్చిప్రసం. మేము మాత్రముగా తనమూలికల
చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన కస్తువుల తోడను నాటికురుపు
పుట్టకుండుటకు యీ నాటిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ
మందు నాటికురుపునకుజేసిన పదిసంవత్సరములవరకునాటికురుపు
పుట్టనేపుట్టదని వృక్షముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబము
నను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని గుణమును పరీక్షించి
సుఖము పొందియున్నారు. దెప్పి 1కి రూ. 0-10-0 య; ఈ
ప్రతికచందాదారులకు రూ. 0-8-0య మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యే
కము. ఈధరలు డిశంబరు నెల 31 తేదీ వరకు మాత్రమే.
తర్వాత ధరలు హెచ్చించుచును గనుక నెలకునే వ్రాయుడు.
పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెన్జుల్, బెంగళు.

అమృతమైన కథలు.

పరసియాపగిటి విశదకథలు	1	4	0
సీలా, లేక ముచ్చటనగళములే	1	4	0
జగదేకరంభ	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
పాహాదీగణాం.	0	4	0
సరి	0	4	0
మృగరాణి	0	4	0
తిండిపోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని ప్రణయ	0	8	0
ప్రేమద్రామామణుడు వాటకము	0	12	0
నానానవత్తి	0	8	0
గంధకాంత	0	6	0
వశిష్ఠు సౌకశాస్త్రము	1	8	0

మోకలాము :—
మధురకాంత ప్రస్తుతాలయము
20, న్యూస్పేరీబిల్డింగ్,
మద్రాసు.

ధైర్యకవచము.

ధైర్యమనగా అపదలయందు మనస్సు యింపకుండుట. ఎట్టిప్రశ్నయు కలిగిన నే మనస్సును దోలకమునై నను
సుఖమునొందును. కాదుక్రొధాదులు మనస్సును బాధించు నేకారి ముఖము గలుగజేయువు. వీనిని మాన్పుకొన
టకు తగినసాధనము ధైర్యమేకాని నేలకాదు. ఏ మయమయించు ఉత్సాహము, సాహసము, ధైర్యము, మర్రి,
శక్తి, మాక్తములు అను నీ యాటుపాదులగుణములు కలనో వారికి ధైర్యమును దోహదము. ఈ యాటుగుణ
మాలిన్ ధైర్యము, సహసము. ముఖమును నిలబెట్టగల సన్ననిరవచమయిన అక్షరశక్తియులే ప్రదింపబడినవి.
ఈ ధైర్యమనేది కేవల మో యత్త శక్తియులకు అభివ్యక్తము. ఈ ధైర్యమును ప్రదింపించుటకై "అన్యత్రాభిష్యుక్"
గాంధీయార్ అభ్యుత్థిని హామీయతో అనేక జితేంద్రియములైన దీక్షునిముక్తి, గంధము వలె కులశృంగేరిని దేవిని
యొన్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. తెల ఉర్దూలు ౧౨-౧౦ మాత్రమే. పోస్టుబాక్సులు ప్రత్యేకము.

కలమునాటలు:—
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్స్ కంపెనీ,
అందా ముచ్చటలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథములు.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ
సంపుటము.

ఇది అతిసులభమగు తీర్తి స్రుతిమూలికనుండియు ఆర్యులుండియు సుపాయములను ఆయర్షులచే గోసామాన్యమును, నివర్తనశత్రువులను, వెలుపునుచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన ర్షులు సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నవి. ఇందు ఆయుర్వేది గ్రంథములయందు చెప్పినబడిన మూలక లే గాక యానాని వైద్యములకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో నాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసాధనముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల సుపయక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారికనుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన విదవ చెలియగలడు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వక్రికర్మ.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపథ్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదాశ్రమము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేదజ. కల్పము.	
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చులోనున్నది.
5. శల్యశస్త్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రచురణకర్త:-

12, లా. బు. కె. టి. వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి. 166, బ్రాహ్మణి. ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్శత చందాచారలకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్టర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాకలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్క్రిప్షన్లకు బాగుగా పనికివచ్చును.	ధర రూ.
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	7-0-0
తుర్కీ ఎర్ర పట్టుగలట్టర్బను, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో చేయబడిన తలపాకలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోబా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
బలవంత తలపాక పెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1-0-0

ఆర్డరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాక్కి ఆద్యాత్మగా ముందు పంపవలెను.

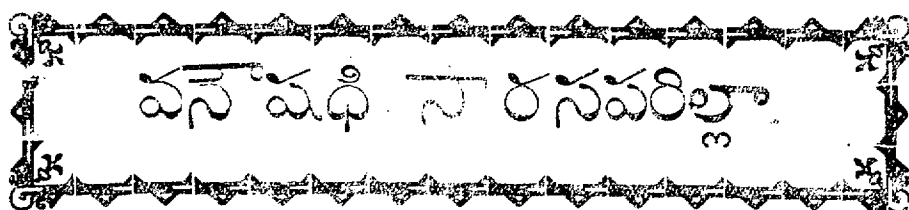
ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, నాల్గియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

ఇది జేహమునందుబుట్టు సత్పురుషులను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.

కీళ్ళిపోట్లు, పాలినాయపుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన నయింపగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. సత్పురుషు తుద్ధిపఱచి పృథ్విచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

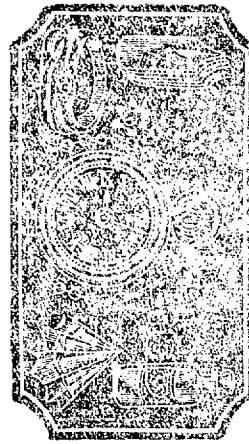
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లివర్ నాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో జరిగెను 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈనాచ్ బలిష్ఠమైన లివర్ వంతో లేక వాణ్యమైన యల్లది సామానులతో తయారై యున్నది. నే సూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే, మిగుల సుందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం:- (1) వాణ్యమైన చేతిగడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలుసిబ్బు, (6) దిక్కులుచూపేట కంపోసు.

దయచేసి ఈవిహసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

వి. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ గుండు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాగ్గేయులకు ద్వేషించబడిన ఆత్మపరమోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడుక యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే రయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్దసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడిన పూలతోటలోనే సుర్యున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన కేయిరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిట్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గిరనున్న సాఫ్టుకేవల నడుగవలయును. వారితావున లేజని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి నిలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, ప్లై కోన్సు అత్తరుగల పెద్దసయి బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరుల మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-8 0-10-0. వి. పి. భర్తుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ కెమికల్ కంపెనీ,

155, కామా మనీడు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:- మెహత పురమోర్తం మూర్తి,

నెం. 29, చై నాబాబు రోడ్డు, వనరుబాబునమీపం, మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శుభీవివంతి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన భౌతిక కుల అతిరహస్యపు జీవధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నరంశ కత్తెము పోగొట్టుటకు ఇంతటమించినది లేదు. జన్మించియు దుర్బినియోగముచేత చూతద్వారంబులకు సంధించితి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజాంబిడి. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును జేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు జేహములను మొదలంబు నాశనము చేయుటలో శుభీవివంతి. "సర్వజీవన్" ఇతి శ్రీమతి, పురుషులు, నాలుగు కృద్ధులు అందరును సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయాస్వర్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-8 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియంగబీడు,

16. కృష్ణపు మొనలిపిడి, తిరువల్లి క్లెయిన్, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

"శ్రుతిమతిమైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి కుటుంబ గణైక, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవ రాయలచే జ్ఞాపింపబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సరిపించి వైద్యయత్నములతో ఆంధ్రవాత్సక్తికి రామాయణమును సుభద్రావిజయ నాటకములతో ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రవాత్సక్తికి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను శుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికికే జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తి స్తోత్రమునకు గలదు.

ఒకము కాళికో వె. 1-0-0-0 రూ. రికార్డింగ్ 1-4-0

అలా ప్రతులొక్కసారి కొనుపాకి 1-0-0-0 కు 0-4-0-0 లుంటు ప్రోసి నేరుము. కలసివారు

శ్రీ రామజయమందిరము,

తిరువల్లి క్లెయిన్, మద్రాసు, అని వ్రాయవలయును.

క సూ రి

తుల 1 కి రూ. 30-0-0

వివరములకు, కలరాకు, సంచీ, బాలింత రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న ప్రియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట దు సరము. మా డిపోయందలి కస్తూరి, యందితర పదార్థము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంత వరకు మాతాప్రసూనికొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోకు. అమృతాంజనంధిపో, 6 తంబుళెప్పిడి, మద్రాసు.

వాతావరణ పీఠి

1914 సం॥ నవంబరు నెల 17-వ తేది

ప్రదేశములు.	సగటు 17 తేది, ఉదయం 8 గంటలకు వారసాగిన వాతము	ఉదయం 8 గంటలకు		వర్ష పాతము.
		తే॥	తే॥	
అలమరము	29.924	84.966.1	...	58.59 41.6
కాశీ	29.932	85.271.1	...	59.48 33.80
కాశీనాథ	29.917	84.268.9	...	29.95 86.02
అంజురు	29.911	86.969.7	...	29.60 87.22
గుంటూరు	...	89.566.9	...	25.92 ...
తెలుగు	29.903	83.069.7	...	81.26 26.62
మద్రాసు	29.836	86.071.3	...	82.05 82.48
కడప	29.877	84.671.2	...	53.43 86.65
కాగపట్టణము	29.854	87.772.5	...	89.61 82.57
కొలంబా	29.800	85.273.7	0.01	61.98 65.87
తిరువనంతపురము	29.848	82.675.2	...	54.78 66.12
కొచ్చి	29.858	89.976.7	...	108.64 107.98
కొచ్చి	29.861	88.878.1	...	116.50 113.50
మంగళూరు	29.855	83.876.6	0.01	146.10 125.92
కొంపాయి	29.864	89.975.4	...	81.54 71.64
పూర్వరావూరు	29.918	79.864.3	...	41.78 23.97
అనంతపురము	...	89.067.6	...	16.70 19.65
చిక్కా	29.891	91.266.8	...	18.97 18.93
కర్నూలు	29.920	88.466.6	...	26.08 25.81
కడప	29.902	89.970.3	...	25.84 28.65
తెంగునూరు	29.875	84.061.8	...	23.54 38.51
కొడవనూరు	22.761	68.649.5	...	59.40 47.84
ఉత్తరమండలము	28.012	67.143.2	...	43.89 49.18
కోయంబతూరు	29.896	87.167.9	...	13.40 18.49
తెలుగు	29.910	84.765.4	...	32.52 38.29
నెలము	29.893	86.067.0	...	34.90 36.87
తిరువనాపల్లి	29.880	88.671.1	...	16.94 26.23
పుదుచ్చి	29.876	86.470.1	...	28.79 23.84
మధుర	29.889	87.772.0	...	23.31 29.81
తిరునల్వేరి	24.81 17.56

ఉత్తరమున వాయుభారము యథాప్రకారముగా నున్నది. దక్షిణమున, బంగారాఖాతమున, ఉత్తరమున, కొంచెము తగ్గినది. పోర్టుయొక్కను, సింహళమునకును నడుమ తుపాను ఏర్పడునట్లున్నది. తూర్పుసముద్రము మీదుగా నీచుగాలి తుపానుగాలిగానున్నది. ప్రస్తుతము దక్షిణపుకొనను తప్ప మరి యెవరుటను గాలివాదలేదు. మలబారు, మైసూరు, సగ్గూరు లలో, అపారమోక్ష తిక్కనకును, కర్నాటకమున హెచ్చు గను నున్నది. పగలు తిక్కనపీఠి యిక్కడ హెచ్చుగను, మలబారున తిక్కనకునున్నది. రాత్రులు తూర్పుతీరమందు, తిక్కనకును తిక్కనపీఠి హెచ్చుగను నున్నది. తేమనరి గను, లేక లేతను హెచ్చుగను నున్నది. ఉత్తరమునను, దక్షిణమునను, మబ్బులు క్రమముగ నున్నది. మలబారునను దక్షిణపు కొనను వర్షములు కరిగినవి. తిరునల్వేరిలో 2.75 చుక్కల వర్షము కరిగినది. దక్షిణపుకొనను మాత్రమే వాతావరణపీఠి బాగుగ లేదు. దక్షిణమున తుపాను ఏర్పడునట్లున్నది.

నోటీసు.

బంగోలు డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో
సివిల్ అసలు 1914 సం॥ నెం 523 రు

వాదులు.

1. మక్కెన నాగయ్య,
2. మక్కెన వెంకటపతి,
3. మక్కెన కోటయ్య,
4. మక్కెన సీతయ్య 17 సం॥ మయిన రై నందున తల్లి పోషణకర్త లింగమ్మ,
5. కాకుమాని గోపయ్య,
6. కాకుమాని కోటయ్య,

సాకిక్ బంగోలు తాలూకా సర్వీరెడ్డిపాలెం.

ప్రతివాదులు.

Vs.

1. ఉండె రాజాహోరాజే సర్ రాజా మెంగోటి శ్రీరాజా గోపాలకృష్ణ యాచేంద్రులవారు బహద్దర్, కె. సి. బి. ఇ. పంచహార్ మనసభాదర్ మహారాజా ఆఫ్ వెంకటగిరి.
2. మె॥ స్వామిదాసు పూడ్డు, 1టో ప్రతివాదిగారు వెంకటగిరి.
- 2 ప్రతివాది బంగోలు.

వెనచెప్పిన వాదులందరు తమకుగాను సర్వీరెడ్డిపాలెం గ్రామస్థులగు తక్కిన అందరికిగాను సదరు సర్వీరెడ్డిపాలెము గ్రామములోని మక్కెన రామదాసుకుంటకు తమ హక్కును స్థిరపర్చుకొని ప్రతివాదులు దానిజోలికి రాకుండా నుండగ అందులకై కాశ్యత్ యిక్ జెక్ క్ దయచేయవలసినిగాకొరి సదరు దావా దాఖలుచేసి ఉన్నారు. కనుక యీసంగతి యీకోటిసు మూలముగా తెలియచేయుటయైనది.

4-11-14 వాయిదా 18-11-14

మిట్టదొడ్డి వెంకటసుబ్బారావు, వాదులవకీలు.

నోటీసు.

బంగోలు డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో
సివిల్ అసలు 1914 సం॥ నెం 523 రు

వాదులు.

1. మక్కెన నాగయ్య,
2. మక్కెన వెంకటపతి,
3. మక్కెన కోటయ్య,
4. మక్కెన సీతయ్య 17 సం॥ మైనరయి నందున తల్లి పోషణకర్త లింగమ్మ,
5. కాకుమాని గోపయ్య,
6. కాకుమాని కోటయ్య,

సాకిక్ బంగోలు తాలూకా సర్వీరెడ్డిపాలెం.

ప్రతివాదులు.

Vs.

1. పెద్దిరెడ్డి కృష్ణారెడ్డి,
2. పెద్దిరెడ్డి యల్లమందారెడ్డి,
3. పెద్దిరెడ్డి ఆదిరెడ్డి,
4. పెద్దిరెడ్డి రామారెడ్డి,
5. పెద్దిరెడ్డి రామారెడ్డి,
6. పెద్దిరెడ్డి పిచ్చిరెడ్డి,
7. పెద్దిరెడ్డి చిన్న గోపిరెడ్డి,
8. యలము వెంకటస్వామి,

సాకిక్ బంగోలు తాలూకా వెంగుమక్కపాలెం.

పయినచెప్పిన వాదులందరు తమకుగాను సర్వీరెడ్డి పాలెం గ్రామస్థులగు తక్కిన అందరికిగాను సదరు సర్వీరెడ్డిపాలెము గ్రామములోని మక్కెన రామదాసుకుంటకు తమ హక్కును స్థిరపర్చుకొని వెంగుమక్కపాలెం గ్రామములోని పయిన చెప్పిన ప్రతివాదులకుగాను సదరు గ్రామములోని తక్కిన అందరికిగాను సదరు ప్రతివాదులమీద ఆకుంటజోలికి రాకుండనుండులాగున కాశ్యత్ యిక్ జెక్ క్ దయచేయవలసినిగా కొరి సదరు దావాను దాఖలుచేసి ఉన్నారు. కనుక యీసంగతి యీకోటిసు మూలముగా తెలియ చేయుటయైనది.

4-11-14 వాయిదా 18-11-14

మిట్టదొడ్డి వెంకటసుబ్బారావు, వాదులవకీలు.

నోటీసు.

గుంటూరుపట్టణంబున సాకింపబడినట్టియ, యాదిగువ సంకేతములుచేసిన వారి కేనేటిమెంటులో నున్నట్టియు, ఏబది మగ్గుములు కలిగినట్టియు "ది గుంటూరు కాటన్. బ్యాటన్, అందు పేరుమిచ్చుకొనెనే" అని వాడబడుచున్నట్టియు, గోనె సంచులను తయారుచేయు యంత్రాలను కొందరు పెద్ద మనుష్యులు కంప్రాకుపద్ధతిని ప్రస్తుతమందు పనిచేయుడని ప్రత్యాపరచుచు తాము పెండర్లును యిచ్చుచున్నందున యీసాటుఅనిగా 1915 సం॥ జనవరి 1 గాయతు 1915 సం॥రం నవంబరు నెలాఖరుకు అయ్యి పదనొకండు మాసములకు గుర్తకు పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొని యాదిగువవరులకు లాబడి వ్యవహారందలచుకొనవారు పెండర్లును పంపుకొనుటకు యింగుమూలముగా కొరబడుచున్నారు.

మరతుల వివరం.

(I) పెండర్లును పంపువారు, తమస్వంతసామ్యుతో ఖరీదు చేసినట్టియు విభాగపట్నం జిల్లావైపు సరకుగాని దానతో సమానమగునట్టి లేక అంతకన్న నాణెముగుట్టి గోగునారను తమ భర్త్యులమీదకంపెనీవారి ఫాక్టోరిలో నప్పగించిచో సదరు వారో భర్త్యులుయూవత్తు కంపెనీవారేధరించి, సాదాసంచులు (అనగా ట్రిల్లు నేత కాకుండా) తయారుచేసి ఒప్పగించుటకున్నా సదరుసంచుల కొల్లలుచేయుచుకొను వారియిష్టమును అనుసరించి 40x29 లేక 34x28 అంగుళముల కొల్లలుకల విగా తయారుచేయుటకున్నా కంపెనీవారు సిద్ధముగా నున్నారు.

(II) కంపెనీవారు సదరుమిల్లును మాసమునకు 20 రోజులకు తక్కువకాకుండా పనిచేయుదురు.

(III) పెండర్లును పంపువారు వైసిచెప్పిన 11 మాసముల కాలములో పంపు 1 కి 500 విడుదల పానులుగల 4000 నాలుగుజేల పుట్ల గోగునారను తక్కువ కాకుండా కంపెనీవారికి ఒప్పగించవలెను.

(IV) పెండరుదారులు తాళ్లు గోనెలు సప్లయచేసి నయెడల యీప్రకారముగా నేమబడ్డిసంచులను 200 ఇచ్చారు లేక 250 ఇచ్చుటయ్యై సంచులుగల జేలుగా కంపెనీవారు ప్రస్తుతపే పెండరుదారులకు కంపెనీవారు తమ ఫాక్టరీవద్ద నప్పగించుదురు.

(V) పంపకు పెండరులో 500 విడుదల పాన్లు తూనికల పుట్టి 1-కి యంతచొప్పున సంచులను తయారుచేసి నందుకుగాను కంపెనీవారికి యిచ్చుకొనుటకు తమయిష్టమును తెలియచేయవలెను.

(VI) పెండర్లు యీనెల 23-11-1914 లేదా మధ్యాహ్నము 2 గంటలలోగా కంపెనీవారి హెడ్డుఆఫీసులకు గుంటూరుకు చేరవలయును.

(VII) పెండరు అంగీకరింపబడి ఖాయిపురపబడిన వెంటనే అంగీకరింపబడిన పెండరుదారు, 5000 విడుదల రూపాయలు కంపెనీకి ధరావత్తుకొంద నియ్యవలెను. సదరు ధరావత్తుమొత్తంవరకు అఖరుమాసమునందు తక్కువచేర్చు కొని సరిచూచుకొనబడును.

VIII. ఈప్రకారముగా ఖానుపరచుచుడిన పెండరు దారు ఆఫరు చేసిన రేబుప్రకారం మరకు ఆఖరుకు 4000 నాలుగుజేలపుట్లు నార డెలివరు చేయలేకపోయినను, సదరు మొత్తముపయిన కంపెనీవారికి చార్జి యిచ్చుకోవలయును.

IX. వైసి ఉడవారిందిన గడువులోయైన యావత్తు మొత్తము అనగా 4000 నాలుగుజేలపుట్లవారను సకాలములో సప్లయచేయబడినయెడల దానినిసంచులుగాతయారుచేయుటకు కంపెనీవారు యింగుమూలముగా బాధ్యులయిఉన్నారు. అటు లూనించుటకు కంపెనీవారిలోపమువల్ల సాధ్యపడినయెడల కొరబడిన పని మరతుకుమించిన తర్వాత నయిన కంపెనీ వారుతయారుచేసి ఒప్పగించుటకు బాధ్యులయిఉందురు. అయితే పనివాడు నమ్మకీసినపని చేయక పోవుటకల్గినా వైసిక రాజీయ 6 లవల్లగాని కంప్రాకుప్రకారం కంపెనీవారుపనినెరవేర్చలేకపోయినయెడల అందులకు కంపెనీవారు జవాబుదారీ చేయరు.

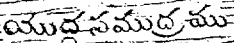
X. పెండరును యిచ్చినవారు సంచులుచేయు నిమిత్తముతూచి ఫాక్టోరిలో ఒప్పగించి సరకుపయిన అగురేటు ప్రకారము అ నమొత్తమును 2 మాసములకు ఒకసారి కంపెనీ వారికి చెల్లించుచుండవలెను. అటుచే యుటయందు తప్పిపోయినచో ఆలస్యముగు దినము 1-కి రు. 5 చొప్పున కంపెనీవారికి నష్టం యిచ్చుకొనుటకును బాధ్యులుగా నుండవలయును.

XI. సదరు పెండర్లును అంగీకరించుటకుగాని తిరస్కరించుటకుగాని కంపెనీవారికి అధికారము గలదు.

ఇందు విషయమై తెలిసీయ నాకును కొరవారు గుంటూరునందును కంపెనీ హెడ్డు ఆఫీసుకు వ్రాసి తెప్పించుకో వలయును.

వై. జా. వెంకటాచలపతి.

లింగుమ్మ రామచంద్రరావు, గుంటూరు.

గుంటూరుజిల్లా స్కూల్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు
గారు:—మా గుంటూరుజిల్లా ప్రభుపాతశాలల అసిస్టెంటు
ఇన్ స్పెక్టరు స్థానమునకు 1913 సంవత్సరార్ధమునందు వె
ల్లూరుజిల్లానుండి శ్రీమోక్ష సి. యం. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు
దయచేసిరి. వీరు కాంచీపురవాసులు. ఆరవవారు. తెలుగుబా
గుగరారు. చాళుహళజరుపట్టిలోని పేరుల సహితము స్పష్టము
గా చదువలేరు. తెలుగు భాషయే నిర్బంధముగాగల ప్రభు
పాతశాలల కిట్టి యగకవారి నిధికారులుగా చేయుట కను
విచాగకరమగు సంగతి. వీరు మాగుంటూరు వచ్చుటతోడనే
తాలూకాబోర్డు పెంబరు, మునిపల్ కాకాసిలరు హోదాలను
గూడ సంపాదించినారు. భాషరానివారగుటచేత వీరిచుట్టును
స్వార్థపరులగు నసమర్థులు ముగుచుండుట సహజమయినదన
ననుమానము కలుగుచున్నది. ఇకపై పుచ్చుకొనుకాలము
దాపునకు వచ్చుటకు చింతించును వీరు మతియొక సంవత్సరము
పనిచేయుటకు గవర్నమెంటువారికి వ్రాసికొని యీ మధ్య
మద్రాసుకుగూడవెళ్లివచ్చిరి. వీరువచ్చినపిదప విద్యావ్యాప్తము
జరగక యానేకవిశ్రావణలు తటస్థించియున్నవి. సంగతి సం
దర్భములను విచారించి నిర్ణయమునకు తెలుగు బాగుగా
వచ్చిన యధికారుల మాజిల్లావేసి మాజిల్లాలోని విద్యా
శాఖకు పునర్నితము పోయెటకై శ్రీ ద్వైతపతి దొంగారిని
ప్రార్థించుచున్నాను.

కోర్టు వ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

సెషన్స్ కు విచారణ.

[న్యాయమూర్తి: సేపియరు గారు]

జూరీల వ్యవహారము.

అప్పారావును, వరాహులును, ఇంటికచ్చు నెడల, వారికి బంగారును, లొక్కమును ఇచ్చినది ఖాసీజగుటకు మూడు నాలుగుజులకు పూర్వము అలమేలు నాతో చెప్పెను; ఏ బంగారు సేరాపముగ వారి కిచ్చుటచేసి ఆవిరములను నాతో చెప్పలేదు. ఖాసీజగుటకు పూర్వము మూడుజుల క్రిందట అప్పారావు అయింటికి మొట్టమొదట వచ్చుటకు మునుపే నే నీవిషయమును అప్పారావుకు చెప్పితిని. 9. లేక 9½ గంటలకు; అయింటికి అప్పారావు రావలసినదని అలమేలు నిర్ణయించెను. మొదటి (మధ్య) విచారణలో నేనీవిషయమును చెప్పలేదు. ఏలయునగా, నా కప్పు డివి జ్ఞాపకములేదు, నావాక్యాలమును నాకప్పురును చదువుచుండలేదు. ముద్దయిల వక్రస్థూలము వారివద్దకు వెళ్ళును అలాచనలు చేయును నుండిరి. ఐతే, ఇది నాకు బాధకరముగాదు. మొదటియిద్దరు ముద్దయితోడ నేను ఆ (చనిపోయిన విలింతువుయొక్క) యింటిలోనికి వెళ్ళిన మొదటి రోజున మే నుచ్చటికి వెళ్ళుచుండెనులకు కారణము నాకు గొప్పరము కాలేదు. మే మాయింటికి వెళ్ళి అవిలింతువుయొక్క చేతులను కాళ్ళను కట్టి, ఆ మెకండ్లలో ముగ్గుపొడిచితిని, నగల సహజాంబుల యునని ఖాసీ జగుటకు నాలుగుజులకు మునుపు అలమేలుమాత్రము నాతో చెప్పెను. ఇదియును నాకు జ్ఞాపకము లేనందున, దీనిగురించిగాడ నేను మొదటి (మధ్య) విచారణలో చెప్పలేదు. నేను దీనిగురించి మేజిస్ట్రేటుగారితో పూర్వము చెప్పియుండవచ్చును. (ఈసాక్షి పలుమరు తనజ్ఞాపకము లేదని, చెప్పియుండవచ్చునని, చేసియుండవచ్చునని యీతరున సాక్ష్యములో పలుభంగుల నుడువుటను పురస్కరించుకొని న్యాయమూర్తిగారు వీనిని హెచ్చరించి, నెమ్మదిగ నిజములు కనియడల ముప్పువచ్చునని బెదిరించిరి.) మొదటి నాటిరాత్రి యింటిలోపలికి వెళ్ళుటకు భయపడితి నని చెప్పితిని. లజ్జపడితి నని నాయభిప్రాయము. మొదటి నాడు లోపలికి వెళ్ళుటకు నేను భయపడినవిషయమును రెండవనాడు అలమేలుతో చెప్పితిని. ఆమె నాకు ధైర్యముచెప్పి, తనభవాగ్రము మనలోపలనే. నీకు భయ మెందు? కని నుడిచెను. (అంతయును నేను చేసెదను. నీకు భయ మెందు? కని చెప్పి వరాహులు కూడ నన్ను ప్రోత్సహించెను. మార్గమునం దడ్డ మేమియు లేకున్నయెడల లోపలికి వెళ్ళగలసి నదేయని నేను రెండవనాటిరాత్రి నిశ్చయము చేసికొంటిని. ఖాసీ జరిగిననాటిగాత్రీ నేను బజారువద్ద మొదటి యిద్దరు ముద్దయలను చూచివచ్చుట ఒక సంభాషణ జరిగెను; అది దేనిగురించియో నాకు జ్ఞాపకములేదు. నగ లేవరతీయవలయు నను విషయమై నేను సలహాయయ్యలేదు. ఐతే, నగలను దాటించునని మై నే నాయింటికి వెళ్ళుచుండెనుట నే నెఱుగుదును. నగల నెవ్వరు దాటించవలయు నను విషయము మాలో నిష్కర్ష చేసికొనలేదు. నేను మరుగువొడ్డిలో నుండగా, నింటిలో నెవ్వరుగాని తడమాడుచుండుటను నేను వివరము. అలమేలు అగంటలారీ రమ్మని చెప్పినచోగాక, ఇయమలేదు, రావచ్చు నని కూడ మాతో చెప్పెను. ఈ మాటల నామె మొత్తమువీధి నుండికి చెప్పినేగాని, యొక్కరిని గురించిమాత్రము చెప్పిందిగాదు. నాకుమాత్రము విషయమిదిగాని, ఏమైనకానిమ్మని భయమును మామగొంటిని. నేను ఈవిషయము నెవ్వరికాని చెప్పలేదు. ఇల్లు వద్దలి వెళ్ళుచునని నూచించినటుల నాకు జ్ఞాపకము లేదు. నన్నెవ్వరును ప్రోత్సహించలేదు; నేను భయపడి వెళ్ళిపోయిన నూచించియున్నాను, రెండవముద్దయ ముమ్మను ప్రోత్సహించి నిలిపినట్లును మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట పలికియుంటిని. దీని నికోర్టులో చెప్పటకు సురచిపోతిని.

(న్యాయమూర్తి: ఇంతముఖ్యమగువిషయము నీకోర్టులో చెప్పట కంటుల సురచిపోతిని?) ఎరుకలను. అయ్యో! నేను మరచితి; మీ రేయుద్ధులు ప్రేమిస్తాను దానికి గొప్పదంటు సిద్ధముగ నున్నాను. నాకు జ్ఞాపక శక్తి కిక్కిరెను. నిన్న ఏమి చెప్పితిని? నాకు నేను జ్ఞాపక ముండదు.) ఈ దొంగతనమెట్లు జరుగవలయు ననువిషయమై ఆ మూడుజులలోను అలమేలు నాతో పలుమరు నిర్ణయించెను. ఏర్పాటు లన్నియు నుండుననే చేయబడినది. ఆవిరతువు కంటిలో ముగ్గుపొడిచివలెదని అలమేలు సలహా యొగదను.

ప్రశ్న. ఆమె నీతో నింకెవరైన చెప్పెనా? ఉత్తరము. అనేకవిషయములు చెప్పెను. ప్ర. కండ్లలో ముద్దయలొడిచివలెదనిమదమై నీతో మొట్టమొదట ఎప్పుడు చెప్పెను. ఉ. ఖాసీజగుటకు నాలుగుజులకు పూర్వము. ప్ర. ఆమె నీతో గొట్టలు చూచునలెను; చేతులు కాళ్ళ కట్టవలయును ఆమె నీతోటి విషయములను వేరైన చెప్పెనా? ఉ. మొట్టమొదట లోపలికి వెళ్ళినవారు ఆమెకాళ్ళను చేతులను కట్టవలయుననియు, తిరుగు స్థలము నకు కట్టవలయుననియు చెప్పెను. ప్ర. ఈ విషయములను గుఱించి నీ వింతకు పూర్వము పోలీసువారితోగాని, మేజిస్ట్రేటుగారితోగాని, మొదటి (మధ్య) పరీక్షలోగానిచెప్పితివా? ఉ. మేజిస్ట్రేటుగారితో, పోలీసువారితో చెప్పితిని. అర్ధగంట నేపు మరుగువొడ్డిలో నుండినవిమ్మట మొదటి యిద్దరు ముద్దయలను, పూరాహ్వానములేదయే, యింటిలోనికి వెళ్ళిరి. 5 నిమిషములు తాళి నేనును లోపలికి వెళ్ళితిని. లోపలికిరమ్మని నన్నెవ్వరును పిలువలేదు. అవిరతువు బిగ్గరగ నజరగా నాయుంటు నేనే వెళ్ళితిని. ఈ ధ్వనికొప్పుము నేను మఱియే శబ్దమునుగాని వివలేదు. నేనేమియు చూడనలేదు. నేను లోపలికి వెళ్ళినప్పుడు అవిరతువు వారిపట్టులోనుండి విడిపించు కొనుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. అప్పారావు ఆమెకాళ్ళను పట్టుకొనియుండెను. వరాహులు ఆమె తొమ్మిది మీద గూర్చుండియుండెను. కాళ్ళ కట్టబడియుండలేదు. దీపము ఆమెకు కొన్ని యడుగుల దూరమున గోడలో నొక మురికికి తగిలిన బడియుండెను. ఆమె పక్కవాటుగా పండుకొని యుండెను. వరాహులు ఆమెను భుజములవద్ద పట్టుకొని యుండెను. ఆమె బాధుచుండెను. రెండవ ముద్దయ ఆమె గొంతు పోయి టకు పూర్వము నేను కత్తిని చూడలేదు. మొదటియిద్దరు ముద్దయలు ఇల్లు వద్దలి వెళ్ళుటకు కొంతపూర్వమే నేను కత్తిని చూచితిని. అది మడుపుకత్తి. దానికి ఒక్కప్రక్క నే అలుగు. వరాహులు ఆమెచేతులను, పట్టుకొనుననియు, నాచేతి కిచ్చినప్పుడు వానిచేతిలో గత్తి అగపడలేదు. మిమ్మటగూడ, వాడు కత్తిని తనఅంగీకేములోనుండి తీయుటను నేను చూడలేదు. ఆకత్తి అలుగు నుమారు నాలుగంశములు పొడుగుండెను. అప్పుడు చీకటిగనుండినందున, రెండవముద్దయ ఆమెను ఆకత్తితో పొడిచెనో, లేక దానితో మెల్లగ నామె గొంతువీధి గీతనో, వాడు ఆపనిని కుడిచేతితో చేసెనో, ఎడమచేతితో చేసెనో నేను చెప్పజాలను. నేను వానికి కడుసరిపముననె, వాని శరీరమును, నాశరీరము నొండొడిచి తాకునంతసరిపము ననెయుంటిని. కాని, కటికచీకటిగ నుండినందున నేమియు నగపడలేదు. గొంతుకోసినపుడు వాడు కూర్చుండియుండెనో, వంగియుండెనో, నిలబడియుండెనో నేను చెప్పజాలను. ఖాసీజరిగినప్పుడు గాఢాంధకారముగ నుండెను. నేను నాచేతినిగూడ చూడలేకపోతిని. నేను యింటిలోనికి వెళ్ళుటకును, వరాహులు ఆమెగొంతుకోసినపుడు నెరవేర్చుటకును మధ్య నుమారు పది పదుదైనిమిషము లయియుండవచ్చును. వరాహులు గొంతుకోసినప్పుడు ఆమెతల నెవ్వరునుపట్టుకొని యుండలేదు. గొంతుకోసియొనవిమ్మట దీపము వెద్దచేయే (హెచ్చింపు) బడెను. ఎవ్వరు దీపమును వెద్దచేసినో నే నెఱుగును. అల్మయిరాను అలమేలు తనచెను. ఆ తెరచిని దెవ్వరో నేనుచూడలేదని మొదటి (మధ్య) పరీక్షలో చెప్పితిని. అందులకు కాణము నాకు జ్ఞాపక శక్తి కిక్కిరెను. గొంతుకోసినవిమ్మట నుమా ర్ధగంట నేపు మొదటి యిద్దరు ముద్దయలు నింటిలోనే యుండిరి. చనిపోయినయమె ధరించియుండిన నగల నేల వాడుతీసికొనలేనో నేనెఱుగును. అనగలను గుఱించి వారుకొంత మామూలుకొనిరిగాని, వారో నెవ్వరో వానితోటికి పోవలని సలహా నూచించిరి. మొదటి ముద్దయ లిద్దరు నగలను అనుయోగిణీకాలలో నుంచుకొనిరి. రెండవనాడు రూపంబున పీసికొనివెళ్ళెను. మొదటియిద్దరు తనచేతిలో నూటలువేసిరిగాని యుంచుకొనలేదు. అప్పారావు నాకు నూడురూపముల కిచ్చెను. అంతకన్న నెక్కువ నే నెరుచుచూడలేదు; నాకు మరేకోన్నా కంకను కొంచెము వైకమిత్తునగుడ నే నెరుచుచూడలేదు. నే నానవరములను గడిచిడిలో పొగొట్టుకొంటి; పోలీసువారు నన్నుపట్టుకొని యీనవరములను గుఱించి నడిగినపుడు, నవరములు పోయిన సంగతి నాకు తెలిసెను. అంతవర కానవరములు నాయెడిలో నున్నవని తెలిచియుంటిని. కత్తిని కంటినినానో, తేవో నేను చూడలేదు. ఆయిద్దరు ముద్దయలలో నొక్కరు దానిని తీసి కొని వెళ్ళిరి. ఆ తీసికొనివెళ్ళినవాని వానిగో నెవ్వరో నిష్కర్ష ప్రశ్న చెప్పజాలను.

(ప్ర.) నీకు మూడుసరము లియ్యబడిన వ నుట వట్టి కలుకథ. (ఉ.) అయ్యో, వాం నడులకు. వారు నాకిచ్చిరి నిజమే నండి. ప్ర. నీభాగమున కెంత వచ్చెనని యిరువురూ చూచుచుంటివి? ఉ. ఏమియునులేదు. నే నేమియు నానందలేదు. ప్ర. న్యాయమూర్తిగారు నీవు నీవంతుపనిని నెరవేర్చవలె న్యాయమూర్తియు ప్రహేళికల యుననియా నీయభిప్రాయము? ఉ. అవునండి. ప్ర. ఇట్టి కార్యములో వికేకి తోడ్పడుట నీకు ప్రీతికరముగ నుండెనా? ఉ. నేను సహాయపడితిని. ప్ర. మూడవముద్దయ కోరినందున నీవు తోడ్పడితివా? ఉ. అవును. ప్ర. అటులయిన, నీవు బాధములో నేమూత్రముగాని ఆనందలేదా? ఉ. లేదు. ప్ర. నగల కాకించి నీవు ఖాసీ చేయలేదా? ఉ. నాకు నగలేటి కండి. ప్ర. నీ స్వంతికార్యమునకై యిరువుల సహాయము లేకయే ఖాసీచేయలేదా? ఉ. నాకట్టి యాశయుండినయెడల, నే నొంటిగనే చేసియుండవచ్చును. కాని, నేను వారికోరిక మీదనే పూనుకొంటిని.)

[న్యాయమూర్తి: ఎటులింగు గారు].

హైకోర్టువారి విచారణాధికారము

ఆల్లరి కలిగించుకుంటున్న ఇన్స్పెక్టర్ జేవారి మున్నగు వారిమీద చర్యపుచ్చుకొనుటకు ప్రార్థించుమి నీదీవేవారి యనునాతడు పుత్తూరు సబ్ డివిజనుల మేజిస్ట్రేటుగారితో పిటిషన్ దాఖలుచేసెను. సబ్ డివిజనుల మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ జరిగించి పిటిషనరునకు ప్రతికూలముగ తీర్పుచెప్పిరి. రిజిస్ట్రేషన్ పిటిషన్ వెల్లుకొనగా, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు క్రింది కోర్టుతీర్పును రద్దుపరచి, వివాదములోనుండు సాక్షులమీద న్యాయముగ పిటిషనరునకు హక్కుగలదగున, ఎదుటిపక్ష మువారు సివిలుకోర్టులో దావాతెచ్చి తమహక్కును నిరీకర చుకొనవలయునని తీర్మానించిరి. ఈతీర్పునుగురించి ఇన్స్పెక్టర్ జేవారి మున్నగువారు హైకోర్టుకు క్రిమినలిజిట్ పిటిషన్ వెల్లుకొనగా, సబ్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటుగారి యత్యవయి రెండు నెలలకన్న నెక్కువ కాలమైనందున, కాలగోచము కలిగినదనియు తామందలో ప్రవేశింపరాదనియు అభిప్రాయ మొసగి, న్యాయమూర్తిగారు పిటిషనును ప్రోసీవేసిరి.

[న్యాయమూర్తి: శంకర నాయరు, స్పెక్ సరు గారులు]

మరణశాసనము అబద్ధమనుట

హైకోర్టు అప్పెలల్ నైదులో వెనుక మేనేజరుగనుండిన రామయ్యంగారు (వాసియుంచిన మరణశాసనము సృష్టింపబడినదనియు. అది వ్రాయబడినదని చెప్పబడుకాలమున ఆయ్యంగారికి చిత్రస్వాస్థ్యము లేకయుండెననియు, దానిని నెరవేర్చుటలో మరికొన్ని లోపములుగూడ గలవనియు ఆ రామయ్యంగారి క్షేమకామాత్రైకుంభకోణం సబ్ కోర్టులో దావాతెచ్చెను. ఆయనభార్యయు, కనిష్ఠకొమార్తెయు ప్రతివా లు. అమరణశాసనము నిజమైనదనియు, క్రమముగ నే వ్రాయబడి విధ్యుక్తముగ నెరవేర్చబడినదనియు, విన్నవించి, ఆప్రతివాదులు సాక్షులనుగూడ పల్కించిరి. అందుమీద, మరణశాసనము క్రమమైనదని నిరూపింపబడిన సందర్భమును పురస్కరించుకొని సబ్ జడ్జిగారు దావాను ప్రోసీవేసిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు అప్పీలు చేసికొనబడెను. కాని, విచారణా సంతరము ఆయస్విలు ప్రోసీవేయబడెను.

[న్యాయమూర్తి: శంకర నాయరు, స్పెక్ సరు గారులు.]

హిందూ న్యాయశాస్త్రము

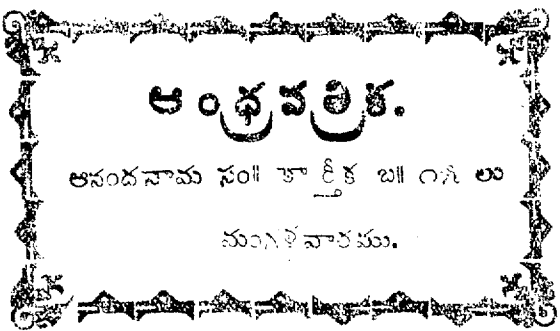
ననుసరించిన యంశము.

కృష్ణాజిల్లాలో నొక్కని కిరుపుభార్యలు. ఆతడు మృతినొందెను. దత్తుతీసికొండని యాతడు చెప్పలేదు. ఆభార్యలలో చిన్నది ఒకనిని దత్తుతీసికొనగోరితన సవతియనుమతి కోరెను. ఆమెఅందుల కంగీకరించలేదు. ఆమె అందుమీద అచిన్నభార్య సమీపములనుమతిపొంది స్వీకారముతీసికొనెను. ఈదత్తిత చెల్లదని కృష్ణాజిల్లాకోర్టులో దావా లేబడెను. సవతి యనుమతి ఆగత్యముగాదనియు, సమీపముల యంగీకారము దత్తిత నష్టముగ చేయుననియు అభిప్రాయ మొసగి, జిల్లాజడ్జిగారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పీలు చేసికొనగా, న్యాయమూర్తిలు ఆవద్దభార్యయొక్క అనుమతి అత్యాచర్యకరమని అభిప్రాయ మొసగి, దత్తిత చెల్లదని తెలిపి, క్రిందికోర్టుతీర్పును రద్దుచేసిరి.

పాల్వీరు కోర్టులు.

జూరీల వ్యవహారము.

లోగడి నెల రోజు తేదీనాడు నాయపురములో “బల్ చప శం” అను ఆటనాడుచుండగా, సంబంధం అనువాని నొక చావుతో గాయపరచినందులకుగాను చాణ్ణి చేయబడిన కండ్లక అను ముద్దయకు మేజిస్ట్రేటుగారు రెండు నెలలు కఠినఖయదు 50 రూపాయలు జరిమానా, చెల్లించనిచో మఱి ఒక నెల కఠినఖయదు విధించిరి.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం. కృ. క. బి. ౧౩౧౫

మంగళవారము.

వైద్యసహాయము.

మనదేశమున ధర్మాస్పత్రులు ధర్మాస్పత్రులను పేరిట ప్రభుత్వమునాన వైద్యశాలలను నెల కొల్పి రోగము కలిగినవృక్షుల తద్వ్యాధితులందరకును తగిన చికిత్సచేయుచుటకు నెర్పాటులుచేసి యున్నారనుట అందఁజెరుంగదురు. పాశ్చాత్య వైద్యసహాయము కొనుటకు మనదేశ మిప్పుడే విడివిగా ప్రారంభించినదని చెప్పవచ్చును. పట్టణ మాసముల వారెక్కువగాను గ్రామసీమలను అప్పుడప్పుడును ధర్మవైద్యశాలల సహాయమును పొందుచున్నారు. అయినను నీసహాయ మొకను బహుస్వల్పముగానే యున్నదినుటకు సందేహము లేదు. ఇట్టిస్థితిలోనే కొన్నిచోదములను సవరింప నలయునని ప్రభుత్వమువారికి తోచియుండుట యెంతయు సమంజసము. వైద్యసహాయముకల ప్రాంతములలో నీవైద్యాలయముల యందు నెక్కువగా బీదలు కానివారు తగినంత సంపూర్ణముగా సహాయ మందుచుండుటయు సహాయ పాత్రులగు బీదలకు నేమాత్రము ఎడములేక పోవుటయు తలస్థించుచున్నదని ప్రభుత్వము వారభిప్రాయ పడి యున్నారు. మనదేశములోని స్థితిగతు లెరిగిన వారెవ్వరును ఆయభిప్రాయము తప్పును వారు డరు. ఆచుచేతనే ప్రభుత్వమువారు ధనికులగు వారికి తగినంతబరువు తగులునట్టి యేర్పాటు లొనర్చినయెడల వారు బీదల కష్టదగుల కుందురని యోచించి క్రొత్తగా కొన్నికొన్ని నిర్బంధము లొనర్ప ప్రయత్నించు చున్నారు. వైద్యసహాయము రెండవిధములైనది కలదు. ఆపుటి కప్పుడు మందుతీసికొని బయటిరోగులుగా గణింప బడువా రొక తెగ. కొంతకాలము వైద్యాలయములోనే యుండి ఆపుటనే చికిత్స, కథ్య పానాదుల నంది బాగుపడవలసిన వారు రెండవతెగ. ఈరెండు తెగలలోను మొకవిధముగా బీదలను ధనికులను పేరి ధనికులకువారివారి యోగ్యతనుబట్టి వ్యయము కలుగునేర్పాటులు పెట్టవలెననియు అట్లు పెట్టిన యెడల ధనికులు స్వతంత్ర వైద్యులనందఁ తమ యుద్ధలోనే వైద్యము చేయించుకొందు రనియు నప్పుడు బీదలకు మార్గమేర్పడుననియు ప్రభుత్వాధికారుల మూలద్దేశము. ఈ యుద్దేశమునకు కూడ సభ్యంతరము చెప్పవలసిన కారణములేదు. ఈయుద్దేశమును నెరవేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించుటకు నెంచిన కార్యక్రమము మాత్రము మాకింత యంగీకారార్హముగా కనపించలేదు. వాని ననుసరించి తాత్కాలికముగా నావధమునకు బోవువాడు వైద్యునకు బీదవాడని తెలిసిననే తప్ప వైద్యాధిప్రాయమునకు అర్హణయు మందునకు రెండణాలును ఇయ్యవలసి యుండును. మందు పుచ్చుకొనవలసిన జల్లెైన యెడల తప్పక 0-2-6 లు ఇచ్చుకొనవలసి వచ్చును. ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశ్యమందు ఈమొత్త మొక్కవర్గాయమునకా రోగియు కుమారువరకునా యనుసరింపవలెను. కాని బిడ్డ వర్గాయమునకు ననుటగో సందేహములేదు. ప్రభుత్వపు నౌకరిలో నున్న యెడల మొదటి యర్థకా మాత్రము తప్పుచున్నది. లోములో నెందరో మహాబీదలున్నారు. లోకములో నెందరో మెంకెలు వైద్యాధికారులున్నారు.

మెంకెలు కాకున్నను చిత్ర ప్రకృతి కలవారిని నందలకొలది చూపవచ్చును. ప్రతి వైద్యశాల యందును మహాపాత్రిక సంవత్సరము న్యాయైక దృష్టి నీలవాడను నగు వైద్యాధికారి నుంచుట కష్టతము. అందుచేత రోగివర్గముండి ద్రవ్యము తీసికొనవలెనా లేదాయను విషయము వైద్యులకు లెదురుగా నాధారణ వైద్యాధికారులకు వదలుట లక్ష మెరుబదిపేల దృష్టాంతములకు కారణము కాకపోదు. ఇక ప్రతివానిని నీవరుంబియ్యెంత సేన రుంబియే తయవి కలుస్తరువచ్చి మందులకై వేని యున్నప్పుడు అధికారిని విచారించుకొను చుండు మనుటయు సాధ్యముకాదు. దాని వలన వచ్చు ఫలము స్వల్పమగును. కాలహరణ మెక్కువయ గును. కావుననే ప్రభుత్వమువారు బయటి రోగుల విషయమున దర్భాభేదములను బట్టి ఫీజు నిర్ణయింప జూడలేదు. మొత్తముగా వీరునిర్ణయించిన ఫీజు ఏదెవ్వరోకొర కొంత చేయదలచుకొనినారో వారికి ప్రతిబంధక మగుచున్నది. దినమున కొక్కరికి 0-2-6 నంతున మందున కిచ్చుకొనగలవారు హైందవ భూమిలో మిక్కిలి తక్కువగనున్నారు. మధ్య తరగతుల వారిచ్చుకొనగలవారేమో కాని బీదలను వారికి సాధ్యమేకాదు. అందువలన బయటిరోగుల కెవ్వరికిని ఈనిర్బంధము పెట్టరాదనియే మాయభిప్రాయము. ఇక వైద్యశాలలో పెట్టుకొని వైద్యము చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రు 50ల జేతగాండ్ర వరకును నుచితముగా జేయ నుపక్రమించియుండుట యెంతయు సమంజసమే. ఆ తరుపై దర్బాలలోదిగవు కర్బులకును గొప్ప ఆపదేషములు కాన్పులకును క్రమముగా నెక్కువ వరుసన మొత్తములు నియమించి యుండుటయు న్యాయానుగుణ్యమేయగును. అయిన నామొత్తములలో 50 మొదలు 100వరకు వరుంబడి కలవారికి బరునెక్కువ తగులుననుటకు సందేహములేదు. వీరికి దినమునకు 0-4-0 పెట్టుటయే చాలునని మానవ్యకము. గొప్ప ఆపదేష నుకుకాని కాన్పునకుగాని రు 15-0-0లు పెట్టుట ధర్మము కానేరదు. 50-100లనుటలో 60-70 మున్నగునవి కలవనట గమనింప వలెను. కట్టణములలో సంసారము చేయుట కష్టమయ్యిరి. రు 100ల వరకు కొంత కుటుంబము కలవారికి సంపాదనయేకాదు. కావున అంతవరకు ఇప్పటి దినబద్ధము ననూలు చేయవచ్చును. అనగా దినమునకు నీనగరమున 0-8-0. కాని పెద్దమొత్తమును నెత్తినవైచుట మాత్రమువారికి నీ యానుషక్తుల ఆశలేకుండ జేయుటయైన నగును; లేక యప్పులలో ముంచుటయైన నగును. ప్రభుత్వము వారు పెద్దఆపదేషను లాదిగా గలవారికి రు 5 లు నిర్ణయించి తదవసర నస్తుమూల్యమునకు నీద్రవ్య మిచ్చుకొమ్మచుట తగునని మాకు తోచుచున్నది. ఇతర దర్బాల మొత్తము లంతకష్టము కలిగించునవి కావనియే చెప్పవచ్చును. అయిన నిజముగా నీ నిర్బంధముల ఫలము ప్రభుత్వమువారు చూడ నెంతలేని వైద్యశాలలలో నుద్యోగమున నుండు నధికారులు స్వతంత్రముగా బయట వైద్యము చేయరాదని శాసింప వలసియుండును. లేకున్న నీ నిర్బంధముల నలని ఫలమేమియు నుండబోదు. ఇప్పటికే వైద్యశాలలో తమ్మును బాగుగా గమనింప వలెనని చెప్పుకొనుటకై మొదలకొంత ఫీజు నిచ్చి రోగులు వైద్యాధికారులవద్దకుపోయి వచ్చుచున్నారు. వారికెక్కువ సత్కారము జరుగుచున్నది. ఇక ముందును ధనవంతులు తమకెక్కువ బరువు తగులకుండుట కట్టిమార్గములనే యంగయక పోరు. వైద్యాధికారులు దాగుచెప్పిన దంతయు ప్రక్షుంఠక యంగీకరింపక బోరు. మరల నిప్పటి గతియే కట్టయోగదు. కావునమాసలహా యాలోచించియే తీరవలెను. అయిన పెద్ద పట్టణములలో దప్ప ఇతరస్థానములలో ప్రభుత్వపు వైద్యాధికారి గాక మరెవ్వరును నుండలే. వారు స్వతంత్రముగా బనిచేయకున్న స్వతంత్రవైద్యము కావలసినవారికి దిక్కెవ్వరు? అనునది సోయగు ప్రశ్న యేయగును. కావున ఫీజులునున్న గునవి బిడ్డ పెన్సనగరములలోనే ప్రస్తుతము సాగగల కేషయములు. అందుచేత ప్రభుత్వమువారు రుప్రకృమించిన యుపక్రమపు మూలాధారములు మంచివియేమైనను మనదేశపు ఇప్పటిస్థితియందవి యంతఫలప్రదముగా పనిచేయగలవి కావని నమ్ముచున్నాము. ఈ యుపక్రమ మిప్పటికి నాపి మరెకొన్ని సంవత్సరము లయిన పిదప తెచ్చుట శ్రేయస్కరమని మాయాశయము.

నేటి యుద్ధ వార్తలలో విశేషము లేవియు లేవు. జర్మనులు మరల ఈసరుకాలను దక్షిణపు గట్టునుండి పూర్వముగా తరుచుబడినారు. ఉత్తరపు వైపున చేరుకొనినారు. ఇదియే మధ్య రంగపు వార్త. తూర్పు ప్రష్యాలో రుష్యుల యుద్ధ ప్రయోగము సాగుచునేయున్నది. కొంచెము దక్షిణముగా స్థాకుపట్టణమునకును వాహ్వానదికిని మధ్య యుద్ధము కానున్నదట దీనికర్థము జర్మనులొకను పూర్తిగా పోలండును వదలి జర్మనీలోనికి చేరుకొనలేదనుట. ఇంకను దక్షిణమునకు పోగా క్రాకోకుదక్షిణము గాను దక్షిణ పూర్వములు గాను యుద్ధము సిగ్గుగుచున్నది. తుర్కీ-వారిలో పోరుటలో రుష్యావ రొక్కచోట నెదుటి వైస్యములు విస్తారము లగుటచే పోరాడుచునే వెనుకకు నొడుగవలసినవారయినారు. తక్కినచోట్ల యథా ప్రకారము పనిసాగించుచున్నారు.

ఇటీవల కొంతకాలముగా నిలిచిపోయి యుండిన వైశ్యపత్రిక మరల తలమానినండులకు సంతసించుచున్నాము. పునరుద్ధారిత రూపమున మొదటి సంచిక మా కార్యస్థానము నలంకరించి నది. క్షీణయందలి చిహ్న పటము 'వైశ్య' పత్రిక యొక్క యాదర్శమును సూచించుచున్నది. ఒక పడనయు, త్రాసును తనక్షేత్రమును దున్నుకొను కృషివలుడును నందు ప్రదర్శితములు. వైశ్య సాధుమున కత్వవసర కర్తవ్యము లగు నుత్పత్తివ్యాపారములను సూచించు సీచిహ్నములలో బయలుజేరుట శుభావహము. ఉత్తమరీతి వ్యాపారమునకును వస్త్రాత్పత్తికిని సాధనమగు రీతి తమ సాధుమును సంస్కరించు పరమోద్దేశముతో నీపత్రిక పనిచేయ గలదని నమ్ముచున్నాము. విద్యావంతులగు నెందరో ధనిక వైశ్యోత్తములుండు నీనగరమున నిట్టిపత్రిక యభివృద్ధియై నెగడకున్న హాస్యాస్పదముగదా! ఇప్పటికైన మావైశ్యసోదరులు దినికి చేయూత నొసగి ముందునకు విజృంభణముతో వెలువడుటకు దగిన సాయ మొనర్తురగాక.

చిహ్నముజట్లా బోర్డువారి 1913-14 సంవత్సరపు రిపోర్టును విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు ఆబోర్డుపక్షమున రు 2,41,426ల గ్రాంటులు నిలువ యున్నట్లు తెలుపుచున్నారు. ఇందు ముఖ్యభాగము నీటివసతికై బావులను త్రవ్వించుటకును బాగు చేయించుటకును నీయబడినది. అవసరమున యెడల నడవనిగా క్రొత్తగా నొకరులనుపెట్టుకొని పనిజరుపవలసినదని ప్రభుత్వమువారు ప్రాయమన్నారు. త్రాగునీటి విషయమున ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచున్నను బోర్డువారు అలసభావము చూపుట సరికాదు. కావున నిప్పటి కైనను బోర్డు వారుపశ్చిమ దేవ సర్వరముగ కార్యములదీర్చి ప్రజల కనుకూలములగు కలిగితురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

బిరోపా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

లార్డు రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారు.

ఆయన ప్రాశస్త్యము వెల్లడుటకు ప్రయోజనము.
బ్రిటిష్ అధికారుల లిఖితముగ నుంచుట.

అందఱు నవంబరు 16:—నాకత్వంత ప్రయులగు నా మాయందన సునితలను మాదులయే నేను ప్రాశస్త్యవెల్లటకు ప్రధాన కారణము. ఆచట నాంగ్లసయికు లొప్పుచున్న పనులనుగూర్చిన సమాచారములను అచటను ఇంగ్లాండులో నుగూడ వైకోగ్యోగు లిగిగోడ్యముగ నుంచుటనుగూర్చి గూడ నేను కీల్లుమార్ పలు ప్రాంతములలో ముచ్చటించుటకు గూడ తలంపుచున్నాను. అది రాబర్ట్స్ ప్రభువు తనతో నొకసంభాషణనందగ్గమున చెప్పెనని ఎకోడిప్రతికా లండను విలేజిరి చెప్పెనున్నాడు.

నేనింటికింద నుండలేను.

తన దేశములకు మార్గదర్శియగుటకే రాబర్ట్స్ ప్రభువు ఇంగ్లాండును కేరళనుటకు నాకేమియు సంతకములేదు. అటు లపోతుండ నిలువవలెనని వెద్దవెద్దలు చాల పట్టుపట్టిరి. మన దేశవిఖ్యాతిని నిలువజేయుటకు నాతోడి వీరులందఱును పోరుచుండ నేను నెమ్మదిగింటికింద నుండజాలనను ప్రత్యుత్తరము వలననే యాశ్చర్య వారందఱు వాదములను సంతృప్తిపడెదమను. అని లండనులో నొకప్రస్తావనను సుప్రసిద్ధుడగు నొకయధికారి చెప్పెను.

శుక్రవారమునాడు జరిగినయుద్ధమును చూచెను.

గురువారమునాడు పొందవలెననియు తలపించు నప్పుడు (ఒకవకొంటు) నైకత్వమును ధరింపుదనికొరగా రాబర్ట్స్ ప్రభువండుల కంగీరింపలేదు. శుక్రవారమునాడు వర్షము విస్తారముగ కురియుచుండెను. మిక్కిలి చలిగాలి వీచుచుండెను. అట్లుండెనుగూడ రాబర్ట్స్ ప్రభువు ఆనాటి సంగరము నీక్షించుటకు కేవలసాచ్చాదితిమగు నొక పర్వతాగ్రము నధిరోపించెను. అందరంతినుండి కిరీటములను మరలి వచ్చిన కొన్ని సమయములకే ఆయనకు జలుబుచేసెడిది. అని సంగరముఖమునండి వచ్చిన యొకయధిగోగి చెప్పెనున్నాడు.

ఆయన కడపటి బహిరంగ సందేశము.

ఆయన మరణవార్తను విని పొందవలెననిను శౌందర్య విగ్రహవాసోయిరి. శిరవారమునాడు హాలులో నైతికుల సమ కూర్పు సందర్భమున చదువబడిన తిలవారము రాబర్ట్స్ ప్రభువు అంతిమవిశ్రాంతి సందేశముగ నున్నది. హాలులోని బొగ్గునీరుల ద్వారావారసంబంధులగు ప్రజలందఱును తమ దేశమునకు తమ కేసి యిష్టమును సేవచేయుచున్నంతలకు చాల సంతసింపిరి. నేను ఆచరే కర్మలుగన్న పటాలమున సంతసింపియుండుటకు నేను గర్వపడుచున్నాను అని ఆ తిలవారమునందు ప్రాయబడియుండెను.

వైద్యములసంతాపము

అందఱు నవంబరు 16:—సర్వవైద్యములను-తమనాయకుని మరణమునకు దిశాసాగరమున ముగియున్నది. అది రాబర్ట్స్ ప్రభుగారికి సో బాగు ప్రాంతముగా తలపెట్టెననిరి. తానెక్కడనుండి ప్రేమించిన వైద్యులవలన నుండనను ఫిరంగుల ద్వారాను చెవులబడుచుండగను ఆయనకు మరణము తలపించుటలను అట్టిమేటి విలక్షణానికి తగినమరణ మేరటంకించినది తోచుచున్నదిని ఆయన వ్రాసెను.

అందఱు నవంబరు 16:—రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారిని వెల్లడి మినిస్టరులచేత సమాధిచేసెదమని వైకోగ్యోగు లొసరించిన విజ్ఞాపనమునకు రాబర్ట్స్ ప్రభుగారి రంగీకరింపలేదని డెయిలీ మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఉదకమండలమునుండి వచ్చినకెతలు.

ఉదకమండలము నవంబరు 16:—సోతు ఆఫ్ ఇండియా అబ్జర్వర్ అసపత్రిక రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారి మరణమునుగూర్చి విపులముగ వ్రాయుచు నిలుచి వివరించెనది.

రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారు, చెన్నై రాజధాని

ఉదకమండలములోని సర్వసేవానిగానుండి పోషణను మందిరమున నివసించుచు నతిశయశ్రద్ధాగ మొనరించుచుండిన విషయమున నాదకమండల ప్రాచీననివాసులు పలువు రెరింగియుందురు. ఆయన సాధుభావము ఆనందనిగ్ధము ఆయన పదగౌరవమును సాక్షి సాంఘికవర్ణమున కాయనయందను రాగముకలుగుటకు కారణములగునందెను. తుపాకి గురియందా

యన యెక్కువ శ్రద్ధచేయుచుండెను. ఆయన సాటిలేనిమేటి వేటకాడు. ప్రతినివారమునాడు సానుకూలమునందునను గూడ నాయన కాండలుగడ్డను వాలంటీరుల గుర్తిపశశమున వాలంటీరులతో నొక-తనపటాలములోనినై నీకులతోనో తుపాకులనుకాల్చుచు వారు గురికెప్పినప్పుడు వారి నెకనక్కెము లొరించుచు వారిందరిని వారివారి క్రష్టియను నేమును ముద్దు కృత్వో పిలిచుచుండుట నెందఱో చూచియుందురు. ఈ పటాలములోని సాంగ్రామిక కార్యదర్శులగు సర్ క్రెడిట్ రాబర్ట్స్ కన్నుల యిరువది హుమిల్టనుగార్తో తీసిపోకండ గురజెట్టికాల్చుట కొయన నీలగిరి వాలంటీరు పటాలములో శ్రేష్టులగు వారిలోనండి కలరు సార్వెంటు యస్. అక్కి-స్సుగారిని సార్వెంటు మేజరుగాని ఎన్నుచుండును. ఆయన నిరంతరమును చిన్న తుపాకానే యుపయోగించుచుండును. ఆయన క్రీమేసము సాగ్రహములోని వాడు గాన 'జిల్లుమార్తో నాల్గు' వెద్దవెద్ద యూనాని మిటీ అగ్గెపురి లోని సాంప్రదాయ పండితుల కామన లెచుచు పోవుటయు నచటి సాంప్రదాయజ్ఞులగు నందఱోడను మిక్కిలి చనువుగ నుండుటయునగుడ సాంప్రదాయజ్ఞులు పలువు రెరింగియుందురు.

జనరలు ఆను పత్రికయిట్లు నుడువుచున్నది:—రాబర్ట్స్ ప్రభుగారు ఇండియాలో క్యాబ్లరుమాస్తరు జనరలుగా నుండగా వైద్యసంఘాగ్రంథమున కుత్తెగ్రంథమును ఆయన వ్రాసియుండెను. నీలగిరి పుస్తకభాండాగారమున నాగ్రంథమున కొకరతి యిప్పుడున్నది తెలియుచున్నది. టర్కీలో యుద్ధము ప్రారంభమగుట తెలిసి మధ్య ఆసియా ఆసియామైనరల దేశపటముల నాగ్రంథమున తిరుగజేయగ ఆపటముల చిరర "ఫ్రెడు రాబర్ట్స్ మేజరు జనరలు క్యాబ్లరుమాస్తరు జనరలు ఆఫ్ ఇండియా అను సంతకము కలుపడినది. దీనిని సభ్యులందఱు చూడవచ్చును. దీనిని నా రతి భద్రముగ దాచగలరు. సిల్వా 1877 నల్ అది దానినిద తేది చేయుచున్నది.

రాబర్ట్స్ ప్రభువు.

అందఱు నవంబరు 16:—రాబర్ట్స్ ప్రభువు ఎయిలను రాబర్ట్స్ ప్రభుగారితోడను అల్లులకు మేజరు లావియగారి తోడను బుధవారమునాడు యంగ్లాండు నుండి బయలుదేరి ప్రాశస్త్యవెల్లెరి. గురువారమునాడు శుక్రవారమునాడును ఆంగ్ల సేనా సానముల నన్నిటిని పరీక్షించి ప్రస్తుతులగు వైద్యకోడ్యోగులతో ప్రసంగించిరి. శుక్రవారమునాటి రాత్రి భోజన సమయమున ఆయన పొందవలెననియులను గూడ పరీక్షించిరి. పిమ్మట కొంచెము చలిచిగా నున్నది చెప్పిరి. శిరమందు ఉష్ణము పెచ్చిపోయెను. డాక్టరును పిలువగ నాతడు బహునిదానముగ రిగినిరూపణము చేసెను. సుప్రతిండుటకు మరలొద్దరు డాక్టరులను గూడ పిలువనలసిరి. ఆరాత్రి రాబర్ట్స్ ప్రభుగారు బాగుగా నిదురించిరి. తెల్లవారవకమున మరల లేవలేదు. ఆయన కెట్టివాదమైన నున్నట్లు గూడ కనబడలేదు. లేచి రాబర్ట్స్ గారి కిడకవాస్తవ లావియగా రెరింగిచిరి ఆమె వైద్యముతో వానిని భరించెను. లేచి ఎయిలను గారు మరణ్యహునందే యుండిరి.

బ్రిటిష్ దేశము సామ్రాజ్యమునగూడ దుఃఖసాగరమున మునిగియున్నది. నెంటుపాలు దేవాలయములోను కప్పు మినపర్లు ఆల్బెలోను తక్కిన అన్ని పాదిగడలలోను ఎరలు గారినిగూర్చి మరణమునక ప్రాశస్త్యములు ప్రసంగములును జరిగిచిరి. కెల్లింగ్టను బారకాసులవద్ద భిరెండు హెక్టార్లు గారు ప్రజలదుఃఖమును వెల్లడించిరి. దేశీయలలో విఖ్యాతి నందినవారి నామములలో రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారి నామముగూడ నొక్కటిగానుండదగును. ఆయన జీవనము పరమప్రళస్తమయ నది. క్రైస్తవమత మార్గము ననుసరింపగలగుట్లు పలువుర కా యన తోడ్పడియుండెను. ఆయన నేని కాంక్షించియుండునో అట్టి మగణమే నేనామధ్యమున సంగ్రామరంగమున నాయనకు తలపించినది. అది హెక్టార్లుగానుండినది.

రాబర్ట్స్ ప్రభువుని మరణము.

ఫ్రెంచి, జర్మను పత్రికలు.

అందఱు నవంబరు 16:—రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారు చనిపోయినందుకు ఇంగ్లీషు వార్తాపత్రికల వలెనే ఫ్రెంచిపత్రికలుకూడ దుఃఖించుచున్నవి. జర్మనుపత్రికలు ప్రభువుగారిని పొగడుచున్నవి.

రాబర్ట్స్ ప్రభువుగారు.

బొంబాయి నవంబరు 16:—బొంబాయి పురజనుల పక్షమున మరీపు గారు ఇండియా స్టేటుస్ కెటెగిగారికి ఈక్రింది టిల్లిగ్రామును పంపిరి:—యోధాగ్రంథమును, మహాశయమును, హిందూ దేశమునను అమూల్యమై పాతుకును, చక్రవర్తిగారి సుప్రసిద్ధ సేనకును అగు రాబర్ట్స్ ప్రభువరుని మరణము బొంబాయిపుర జనులకు అత్యంత దుఃఖమును కలిగించినది.

కలకత్తా బిషప్సుగారు.

కలకత్తా నవంబరు 16:—మొన్న ఆదివారమునాడు కలకత్తా కెఫెడ్రెయిలో ప్రాశస్త్యం జరిగినపుడు కలకత్తా బిషప్సు గారు, రాబర్ట్స్ ప్రభువరును సద్గుణసంపన్నుడు. నిగ్గుల వివికమును గడిపి యోగమునకు మార్గదర్శకుడైన రాబర్ట్స్ ప్రభువును ప్రపంచమునకు దయచేసినందునకు విారందఱు భగవంతుని ప్రార్థించవలెను అని చెప్పిరి:—కెఫెడ్రెయిలో కార్యకేళిప్రభువుగారు, ప్రభువుగారు ఉండిరి. రాబర్ట్స్ ప్రభువరునికి ఇంగ్లాండులో ఉత్తరక్రియ జరుగు నాటికిదయము 8 గంటలకు కెఫెడ్రెయిలో ప్రాశస్త్యం జరుగును.

ఏయిని యుద్ధము

అశ్వుజ్ఞతకముతో ప్రాంతంభింపబడినది

అశ్వోరు నవంబరు 15:—సి. యం. గెజెటుకు యాదిగన తిలవారము వచ్చినది. ఆస్త్రియా జర్మనుసేనలు మావైని బవచచ్చివచ్చుడు వెర్జిల్లుముట్టిది నిలుపబడినది రష్యనులు ప్రకటించుట కిదియే మొదటిసారి అంజనునుండి నవంబరు 18 వ తేదీని యొకతంతి యియ్యబడినది. తూర్పునుండి వైద్యములను పడమటకు జర్మనులు పంపకుండ చేయుట యావశ్యకమని రష్యనులు గ్రహించియున్నారు. జర్మనువైద్యములకు కావలసిన సామానులన్నిటిని సమకూర్చుటకు తగినసముల పరిశ్రమసానములు నైషీయలోనున్నవిగాన వచటికి పోవలెనని గల్షీయలోని రష్యనుసేనలు ప్రయత్నములు చేయుచున్నవి. తూర్పుప్రద్యాలలో నైషీయలోను శరణార్థులగువారు ఔరునునగరమునకువచ్చుచుండుటలన సవట నాంధోళన కారణము మరల నేర్పడియున్నది అది వెల్లెగ్రేడు నుండివచ్చిన యొక తిలవారము ప్రయ్యుపత్రిక ప్రకటించినది. ఎయింకద యుద్ధము మరల వెనుకటివలె నతితీవ్రముగ నే ప్రారంభమైనదియును ఆంగ్లేయుసేనలొక జర్మను ఫిరంగిదళము వైబడి కనురెప్పపాలులో వెనుకకు తిరిమినియును 10 నిమిషములలోపల యా తెలవైద్యమువైలుదూరముననున్న జర్మను ఫిరంగి దళమువైబడి వారందరిని యా తెలతోపాడిచివరిచియును నారేను ఎయిని ప్రాంతమునందు విలేజిరి ప్రయ్యుపత్రిక వ్రాసెను.

ఆంగ్లేయ సైనికోడ్యోగుల సప్తము.

అందఱు నవంబరు 15:ఈక్రిందిచెప్పబడినవారు మృతినొందిరి:—మేజర్. ఎ. జె. కాన్వరు, మేజర్. యి. క్రాలి, సెకెండు లెఫ్టినెంటు కె. డబ్లియం ఎలెమ్మెరి, సెకెండు లెఫ్టినెంటు డి. ఎల్. హార్వీ. లెఫ్టినెంటు హ్యూము, లెఫ్టినెంటు లెగ్గిబూర్గు, కప్టెనుమాక్నాడు, లెఫ్టినెంటు మాలిన్సు. మేజర్. సి. నార్రు. లెఫ్టినెంటు రామ్సే, లెఫ్టినెంటు ఎ. విక్టోరు, లెఫ్టినెంటు ఎమ్. వైనిజాసి, కప్టెను ఆర్. వి. బార్క్లరు, లెఫ్టినెంటు, సి. చాటర్సీ మేజర్ డి. ఆరెబిలు, హెచ్. డా. హెఫ్సుసెకెండు లెఫ్టినెంటు బారసు డి. గన్న బర్డు, సెకెండు లెఫ్టినెంటు కె. డి. ఫార్బర్, సెకెండు లెఫ్టినెంటు ఎల్. జె. హెచ్. ఆరెబు, లెఫ్టినెంటు జి. జెన్సింగ్స్, కప్టెను మార్క్వార్తెరు, కప్టెను డి. ఆరెబిలు ఎ. ఒ.సి. లు, లెఫ్టినెంటు కన్నల్. జి. సి. విల్సన్, లెఫ్టినెంటు ఎ. యం. ఒ. బ్రయను. సెకెండు లెఫ్టినెంటు ఎ. మరీపు, లెఫ్టినెంటు ఎ. జి. స్మిత్తు, కప్టెను ఎ. స్కేపు, లెఫ్టినెంటు లెఫ్టినెంటు ట్రీమ్యురు.

గాయములెరిగి మృతినొందినవారు:—కప్టెను ఆలెను, మేజర్ యి. హెచ్. ఫిల్లిప్సు, కప్టెను సి. డి. ఒ. బ్రయనం ఒట్టరు.

ఇనరకు మృతినొందినవారిని చెప్పబడి ఇప్పుడు గాయములెరిగి కనబడనివారు:—కప్టెను ఎల్. మాలిసీలు బోర్డరు రెజిమెంటు.

అందఱు నవంబరు 16:—ఈక్రింది చెప్పబడినవారు మృతినొందిరి. లెఫ్టినెంటు. జె. ఎ. డి. బ్రాకరు మేజరు. జె. బి. కారి. లెఫ్టినెంటు క్రాబ్రి. కప్టెను. డి. హెచ్. ఫార్బర్. లెఫ్టినెంటు, హెచ్. వి. ఫెగారు. లెఫ్టినెంటు ఎ. ఎన్. గ్రాహము, లెఫ్టినెంటు, కర్నలు. సి. ఎ. సి. కొగు. కప్టెను ఆరెబిలు డి. స్మిత్తు. లెఫ్టినెంటు. లాట్ట. లెఫ్టినెంటు.

అక్. ఎమ్. మార్గవాహిని, కస్తూరు, దత్తయ్య. ఎ. జి. మూర్తి. రత్నంబు. ఆర్. పి. నోలకు సెకండు లెప్పి నెంట్లు. టిల్లవర. లెప్పి నెంట్లు యి. వస్యన్, మేజరు టైల్స్ మేజరు జె. ట్రెయి. యి. కస్తూరు జె. పి. బిర్లాహము. లెప్పి నెంట్లు జె. వర్మన్ వర్మ మేజరు వాకరు, లెప్పి నెంట్లు ద్రమ్మన్, లెప్పి నెంట్లు జె. ప్రేజు. రుగ్గాన్, లెప్పి నెంట్లు పేటరుసు, సెకండు లెప్పి నెంట్లు ఆనర్ ల్ లి. ఎస్. ప్రేజు. సెకండు లెప్పి నెంట్లు జిబ్బు, సెకండు లెప్పి నెంట్లు పేటన.

గాయములు తగిలి మృతినొందిన వారు:— సెకండు లెప్పి నెంట్లు జి. దత్తయ్య హద్దసు. సెకండు లెప్పి నెంట్లు బోలను.

పరాసు ధాయబారి బ్రెజలున కేసులు.

లండను నవంబరు 16:—ప్రాన్య దేశమునకు ప్రాంత నండి భోజనసాధనములు సరిగ్గ వచ్చుటనుగురించియును తొలి వార్తలను సరిగా నందుటను గూర్చియు విచారించుటకు పోర్టునుంచి యం. కలేగారు భార్యా సహాయులయి ప్రాంత నకు వెళ్లిరి.

మహ్య

రవ్యనులు కత్తువులపై పరాక్రమించుట

ఎల్లయెడలను విజయము

లండను నవంబరు 16:—వింగరు బర్లనకును తూర్పున నున్న స్ట్రెటను ఎస్టేసీరను రణముఖమున కత్తువులు నిరం తరుమును ఫిరంగులను కాల్చుచున్నను రవ్యను వైద్యములు కూర్చు ప్రహ్వలో ప్రవేశించి గలిగిరి. పోల్టోనియడెన్సు ప్రాంతముల యందు పోరు జరుగుచున్నది. కత్తువులు భీకర ముగ నిరంధించుచున్నను మనలకు అనుకూలమైన చక్రము చున్నది. ప్లామ్మెడలు వార్తానది వరకును గల ప్రాంతమున యుద్ధము సంభవించుచున్నది. కాలిఫోర్నియాను రణముఖమున కత్తువులు పలాయించుచున్నారు. వైస్టావెటో సహాయ మున కత్తువులు మనలవాడవలెనని చేసిన ప్రయత్నములు వి ఫలములైనవి. క్రాకోవోకి మనవారుక్రమముగ వెళ్లుచున్నారు. హువాకెట్టునది పరవరమున బాబ్స్టాలో బాస్టోపంక్తి పట్టణ ప్రాంతమునను మొనకట్టవలెనని గెలిపియాలోని అట్టె యనలు ప్రయత్నించు చున్నారు. దక్షిణపు కొట్టెగొనను కాల్పేథియను మార్గముల వరకును రవ్యనులు సాగిపోవు చున్నారు.

రవ్యనులు వెనుక కొడుగులు.

లండను నవంబరు 16:—క్రిస్టల్, ఎర్జిరము, క్రేడి జండు ప్రదేశములనుండి టర్కీ వైద్యము లపారముగ వచ్చు టచే మనసైకిలు వారితో పోరుచునే వెనుక కొదగ వలసిన వారయిరి. ఖిస్సెనూరు మార్గమును టర్కీవారు ప్రయత్నింప ను చున్నచేసికోవలయునని చేసిన ప్రయత్నములు సాగలేదు. అని వెల్లొగ్రేకు నుంచి తంతవచ్చినది.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులోని మహమ్మదీయనాయకులు.

మతముద్ధవిన యువన మతాధికారుల అభిప్రాయములు.

లండను నవంబరు 14:— కెయరోలో ఉలే మాప్రము ఖులందరును, మతాధికారులలో నాయకులను కలిసియొక సభముగా కేర్పడిరి. ఈజిప్టులోనున్న మహమ్మదీయులందఱును శాంతమును నెమ్మదిని నూచించు ప్రవర్తనకలిగి యొం దవలయును. ప్రభుత్వం గాగ్రమును వలనిదారుణములొక రాజ్య మునుండిమొక్కుక రాజ్యమునకు వ్యాపించుచున్నది. దయా గుడకు భగవంతుడును మతకర్తయగు మహమ్మదును శాంత మునవలంబించి వలెననియును వైరమును నిరసింపవలెననియును ఆజ్ఞాపించియున్నారు. వాఁయనప్రహమకలన యాజిప్టు చేశమున కట్టిగారణములు తలపట్టింపకుండ తొలగిపోయియున్న వి. కాన సుభాగ్గ విశ్వాసమును శాంతమును దూరదృష్టినియు వ్రాయుక విచారణమును గలిగినను ప్రవర్తించవలయును. దుడుకు చెయ్యియులతోవు. సభలుచేసినచో నేవైన నవ్యక్త ప్రలాపములు నోట బడెనుగాన నభిలక్షాదవు. జనులుతరుచు గుమగుచురాదు. రహస్యాలలోచనములనికెరావు. ఫిరోజ్ ము ప్రవృత్తిచువాని పరివ్యజించవలెను. కత్తుకత్తుపాతులగు వారును జ్ఞానసౌనులును జేయు నుపదేశములకలన సెలమాత్రమును ప్రయోజనము కలుగుదు. కాన వానిని చెవినిదరాదని యాసంభాము వారు యూరోపులోని మహమ్మదీయుల కందరకును ప్రకటన పుత్రములకు పంకిరి. ఈప్రకటనమునందలి యంశములకు నుచా

హానములుగా కోరానులోని వాక్యములుదాహరింపబడినవి. ప్రాచీనగ్రంథములలోనున్న మహమ్మదుగారి వాక్యములను గూడ వివరించిరి. అల్లరులు కూడవు. అల్లరులవలన కలుగునష్టము వానిని లిగించిన వారికి మాత్రముగాక దేశమున కంతటికినిగూడ కలుగుగాన నెల్లెవారును సన్మాన్య మున ప్రవర్తించుచు యెవరిపనులను వారు మాచుకొనను నితి రులుచేసెడు హానికి దూరముగానుండు దని ప్రవర్తనోధించి యొందెను. ఈప్రకటనమునందు 27 గురు ఉలేమాప్రముఖులు చేప్రాన్య చేసియున్నారు. సంతకములు చేసినవారిలో అలబా నారునకు లెక్చరుగాగూడనున్న యాజిప్టుషేకు వుల్, ఇస్లాము, గాయు, గ్రాండుము ప్రీగారును, భిన్న కాఖల ప్రముఖులుగూడ నలరు.

సాదనులోని పే.కలెన్.

ప్రజలందఱును రాజభక్తి భరితులుగానున్నారు.

లండను నవంబరు 14:—ప్రజలందరిపక్షమునను ఎల్లప్ర జలరాజభక్తిని విన్నవించుచు సాదను ప్రధానమంత్రిగురువుగా రగు షేకుగారు రాజప్రతినిధిగారికి తంతివార్త నంపిరి. ఆంగ్ల పరిపాలనము వలన చేకూరిన సమపాయములను గూర్చియువారి మతమునందు చూపింపబడె డి సానుభూతినిగూర్చియు వారికి కలుగుచున్న న్యాయమును గూర్చియు వారి విడ్డలకొనగుచున్న విద్యనుగూర్చియు మ క్త్యానుపోవు యాత్రికులకొనగుబడుచున్న సహాయమునుగూ ర్చియు షేకుగారుమచ్చటించిరి. టర్కీవారు యుద్ధమును ప్రకటించు విషయమునే వారితో మాకెట్టిసంబంధమును లేద నిరి. టర్కీవారుచేసిన పనివలన మహమ్మదీయమతమునకు నష్ట ములేకూరు ననియును, జర్మనుల దుర్భేధకల నాలికించి టర్కీవారు కయ్యమున జొరబడుటవలన దేశమునంతయును విభ్వంసమునకు పాల్పడిన వారగుచున్నారనియును ప్రపం దమందున్న మహమ్మదీయు లందరి యాదరణమునకును గూడ హురులగుచున్నారనియును షేకుగారు వ్రాసిరి.

జర్మనీ.

జర్మను యభివృద్ధి సమాచారములు.

జర్మనుల ప్రకటనములు.

లహోరు నవంబరు 16:—లండనునుండి 15-నవ నవం బరన సివిలు అందు మిలటరీ గెజెటుకు నీ తంతివార్తలు వచ్చినవి. డిక్సుముడిలో జరిగినయుద్ధ విడివరకు జరిగిన యుద్ధము లన్నిటిలోనగూడ నతి దారుణముగు సంగ్రామమని యును పట్టణము మిటలొంగనిచో మిట ప్రాణములతో వెను కకు రావలదని జర్మను సేనానినైకుల క్షాపించె ననియును నొందజుట్టుటలలో జర్మనుసేనా 100-కి 90 మందివంతున నష్టమైరియును యాజునదికి యెడమతట్టున జర్మనులువిక్ర మించుట కవకాశము లేకుండుటచే డిక్సుముడిని పట్టుకొనిట ప్రయోజన రహితమేయని సాధారణముగ తలపబడుచున్నదని యును లావెస్సీప్రాంతమునగ్రాన్డ పరాసులములు 5 కిలో మీటరుల స్థలము నాక్రమించుకొనగలుగుటచే ఆ యుత్తర ప్రాంతమునుండిమాత్రమే ఆసంప్రప్తికరములగు వార్తలవచ్చు చున్నవనియును వెనుకటిసెలలో జరిగిన పురోగమమును బట్టి గూడజర్మనులు 1916-వ సం॥మున వసంతర్తువునందు కలేను చేరవచ్చుననియును జర్మను వైద్యసంప్రదనుండి వచ్చిన సమా చారములకల తెలియుచున్నదని బెలిజియను సమాచారములలో నున్న ఎంక్రెసుపత్రికా విశేషమును వ్రాయుచున్నాడు.

రషియా జర్మనీల యుగము

రషియా జర్మనీవాదవై దారుణమును పన్నుధించుట

లండను నవంబరు 26:— కోవెకాపోగను పట్టణము నుండి లండను వైయు పత్రికకు ఈక్రందితిగ్రామువచ్చి నది:—తూర్పు ప్రషియాదేశములో ప్రవేశించిన రషియనులు జర్మనీవారు జెల్లియము దేశము శమునందలివిన్నచిన్న గ్రామ ములపై ఎంతపన్నును విధించిరో, అంతపన్నునే ప్రషియా దేశమునందలి గ్రామములపై విధించుచున్నారు.

దక్షిణహిందూస్థానము

మహమ్మదీయులరాజభక్తి.

ఉల్లవనాడు.

పేరింతలనున్నారు నవంబరు 16:—పేరింతలనున్నారు యలో ఉల్లవనాడు మహమ్మదీయులందఱును సమాజేశమై టర్కీయుద్ధప్రకటనమును నిరసించుచు శ్రీచక్రవర్తిగారికి తమ రాజభక్తిని విన్నవించుచుశ్రీవారికి సంపూర్ణవిజయము కలుగ వలెను ప్రార్థించుచుచేసిన శీర్కానములనుగల తంతివార్త నల మలబారు కలక్టరుగారికిని శ్రీ గవర్నరుగారికిని శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారికిని పంపిరి.

బరౌ.

బర్మా పరిపంట్.

రంగూను నవంబరు 16:—1914-15 సంవత్సరమునకు బర్మారక్షింపదనప ట భావిఫలవివరణము:—గతసంవత్సరము వర్ష 10066278 యకరములలో సాగుచేయబడినది. ఈ సంవత్సర ము 10097267 యకరములు సాగుచేయబడినవి. ఆ గా గత సంవత్సరముకన్న సీ సంవత్సరము 40934 యకరము లధికముగ సాగుచేయబడినది. ఆక్రమణలు చురుకుగా జరుగకపోవుట చేతను వరదలువచ్చి పంటలు పోవుటచేతను ఈ హెచ్చుపంట చాలినంతలేదు. మొత్తముమీద పంటలు బాగుగనున్నవిగాన కొన్ని జిల్లాలలో కడసరినానలు కావలసియున్నవి.

రేవుఅధికారుల న్యూక పరిపాలన రిపోర్టు.

రంగూను నవంబరు 16: రేవుఅధికారుల సంవత్సర పరిపాలన రిపోర్టును గూర్చిన శీర్కానము ఈరోజున ప్రకటిం పబడినది. కడచిన 12 మాసములలోను ధనాదాయము సంత్సృ ష్టికరముగనున్న దనియు 15 లక్షల మెట్టులాభము కలిగిన దనియును ఇవివరకెన్నడు నింతమొత్తము చేరలేదనియును రిపోర్టునందు వివరింపబడి యున్నది.

డిగ్రీ.

ఒకపత్రికా ప్రకటనము.

ఆగిపోయినది.

డిగ్రీ నవంబరు 16:—హంద్రుత్తప దినపత్రిక 12వ తేదీ నుండి నిలిచిపోయినది.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయ సమస్య

భిల్లీ నవంబరు 16:— గతరాత్రి శ్రీదర్భంగమహారాజు వారు డిగ్రీనుండి అలహాబాదుకు వెళ్లిరి. హిందూవిశ్వ విద్యాలయమునుగూర్చిన తదనంతరచర్చ యచట జరుగును.

హిందూదేశమున ప్రత్తివ్యాపారము

భిల్లీ నవంబరు 16:—ఈదిగువసమాచారము ప్రకటింప బడినది. బొంబాయిలోని వ్యాపారస్థితిని గూర్చి హాఫ్టర్ గారు తెలిపినసమాచారము ననుసరించి బొంబాయి దొరతనము వారు ఇండియా దొరతనమువారికి వ్రాసిన ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి ఏమెన్నప్రత్యేకపు పేర్కాటులు జరుగవలెను. ఎట్టిపిర్కా టులు జరుగవలెను అనువిషయమును నిర్ధారణచేయుటకు భిల్లీ లోనొక సమావేశ మొనరించుట యుక్తమని బొంబాయి దొర తనము వారొసంగిన సూచన ననుసరించి యిండియా దొరత నము వారట్లుసభను సమావేశ మొనరించుట కంగీకరించిరి. ఆసభ నవంబరు 23 వ తేదీన సమావేశమగును. ఆసభకు బొం కివ్యాపారముతో సంబంధముకలపేరు కొందరు. రాజధానుల నుండి ప్రతినిధులుగా పోయెదరు.

మహారాజా సింధియాగారు.

కుమారైపుట్టుట.

భిల్లీ నవంబరు 16:— గ్వాలియరు మహారాజాగారికి కుమారై కలిగినది.

వైస్రాయిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

భిల్లీ నవంబరు 16:— యుద్ధభూమిలో సర్వసేనాధి పతిగనున్న ఖీల్ముష్లో ఫ్రెంఛిగారివద్దనుండి వైస్రాయి గారికి నిన్న ఈజిప్టుగ్రాము వచ్చినది:— సరే తేమున్ లోకాత్మ గారి ఆధిపత్యముక్రింద యుద్ధముచేయుచున్న హిందూదేశపు సైనికులు యుద్ధమునకు తగియున్నారనియు, చక్కగపోరాడు చున్నారనియు తెలియవచ్చినది. హిందూదేశపురాజులను సేను యుద్ధభూమిలో చూచినాను. స్నేహితులగు బ్రిటీషు సైనికు లతో కలసి పోరాడుచున్న హిందూదేశపు సైనికుల ప్రవర్తన ప్రశంసాహాసములు నాకు సంతోషమును కలిగించినవి.

ఇండియాకు క్రొత్తగవచ్చిన సేనలు

భిల్లీ; నవంబరు 16:— రణరంగమునకు వెళ్లిన బ్రిటిష్ సేనలకు నూరుగ నిక్రింది బ్రిటీష్ సేనలు ఇండియాకు వచ్చినవి:

వెస్టెర్న్ డివిజన్ కమ్యూండింగు జేజరు జనరలు డోనాల్డు సి. బి. డి. ఎ. అందు క్యూ. ఎం. సి. మేజర్ మడ్జి క్లీవున్ రెజిమెంటు ఎ. బి. సి. రెజిమెంటు మెరివెర్గ్ విల్ మయర్ రెజిమెంటు డివేజ్ అందు కాకన్ వాల్ బ్రిగేడ్.

4-వ కారన్ వాలిన్ ప్రభువు, రైట్ ఇన్ ఫెండ్ ట్రి మేజర్ సిగ్నిల్ బరిల్లి.

4-వ డివేజ్ మయర్ రెజిమెంటు రెజిమెంటు కర్నల్ ఆక్లండు ట్రాయిల్ ఫిరోజ్ పూర్.

ಹರಿಹರನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ

అలహాబాదు

శాసననిర్మాణసభ.

అలహాబాదు సవంబరు 16:—ఈరోజున సంయుక్త పరగణాల శాసననిర్మాణసభలో సర్ జేమ్స్ మెస్టరుగారు గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. క్రితమున హిందూజనప్రభుత్వ గారి ముఖమునకు సభవారి సంతాపమును తెలుపుచు నొక కంత్రివాదమును, యుద్ధసంబంధమున సభవారి రాజభక్తిని తెలుపుచు మరియొక కంత్రివాదమును, శ్రీరాజప్రతినిధిగారి కి పంపితిమని సభాకార్యోపక్రమణమునకు పూర్వము మెస్టరుగారునుడినిరి. సభవారి సామర్థ్యానికి రాజభక్తికిని సంతసించుచు శ్రీరాజప్రతినిధిగారు మరల తిరివాదమునకు ప్రక్షిల్పము సమాధానములను జరగింపజేయుట సంయుక్తపరగణాల రివిన్యూ సవరణశాసనమును జ్ఞాపకమున సవరణశాసనమున స్త్రీముఖ్యులైన శాసనమునకు అనుబంధముగా తెచ్చిరి. సభ కొద్దికాలము మాత్రమే జరిగినది.

సిమ్లా

ఇండియా డేలీ పు వారపత్రిక.

సిమ్లా సవంబరు 16:—ఇండియా యక్షభాగమున సిత్తికములు కుదురుచున్నగా నుండలేదు. అక్కడ కొన్ని కొన్ని జల్లువానలు కురిసినవి. రాత్రులయందు శీతోష్ణస్థితి సామాన్య సిత్తికిమించి యున్నది.

తురుష్క ప్రాసము

టర్కీ ప్రయత్నమును మానుట.

లండను సవంబరు 16:—

టర్కీవారు నూతనముగా కెనాల్ను ముట్టడించినచో ఇటలీవారికి నష్టముకలిగిపోవచ్చునను భంగముకలంక వచ్చునని సంబోధించి వారాప్రయత్నమును మానుకొనిరి. లాహమునకు ఇంగ్లీషు గానన్న 10 మంది జర్మనులైన కొందఱులు బాన్సువేగు పనినాడవలె మారు చేయుటను వేసికొని ఒకవచ్చి స్త్రీముఖ్యులైన కెన్సెల్మెంట్నుకొనిపోయిరి. అని న్యూస్ పేపర్లెన్నెకను ప్రతికట్రాయు చున్నది.

టర్కీవారు పైకొక్కొక్కరులను కొంచుచున్నారని

జర్మనులు పంజాబుకుండవచ్చును.

లండను సవంబరు 15:—పిన్నపండులయందు పైకొక్కొక్కరులను పంపవలెనని టర్కీవారు జర్మనువారిని నిట్లనుకొనిరి. మే మంతయునని పంజాబునుండియును కొంతమంది ఆస్ట్రీయావారిని పంపెదమనియు జర్మనువారు బదులుచెప్పిరి.

జర్మనులయెడల టర్కీవారి యభిప్రాయము.

టర్కీవైస్రాయుల జర్మను యాధిక్యతనుగూర్చి యిది వరకే బలవత్తనమును విరోధభావము కలిగియున్నది. కాన వారు ఆస్ట్రీయునులను స్వీకరించుట కంగీకరింతురని తోచదు.

మిత్రమండలివారి యుద్ధవిమోచములు

ఒక జెప్సెను స్థానమును ముట్టడించట

లండను సవంబరు 15:—రీసను వద్ద నొక జెప్సెను స్థానమును 2 శత్రువుల యుద్ధ విమోచములు ముట్టడించిన వని యను అటనుండి స్పెన్సింగు మిషన్ గార్డులు వైపునకు వెళ్లెననియు వానివేకి తుపాకులు కాల్చిగొని లాభములేక పోయెననియు వాస్తవములగు జర్మను ప్రతికట్రాయు చున్నది.

మృతిగారి వార్త.

లండను సవంబరు 15:—అనగన మైసూరు మరీ రిలీ వేల మందినికూడ పంపగలమని న్యాయలెడుమృతిగారు చెప్పిరి.

కొట్టినన్నాహములు యుద్ధవ్యయములకు.

160 లక్షలపావులు.

లండను సవంబరు 15:—యుద్ధవ్యయములకుగాను 160 లక్షలపావులు నొసంగుటకు యిటలీయంత్రీ శక్తియు వారొప్పు కొనిరిని వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

మదరాసు ప్రద్యుత్సాలానా.

విద్యార్థులకు పిత్తకొలుపు.

ఈనాటికి కొందఱు మెడికల్ కాలేజీవిద్యార్థులు వెళ్ల నున్నారు. వారిని గాఢపరిచితినికొలుపు కొద్దియు గలదుక నామనాను మెడికల్ కాలేజీలో నొక నొప్పు సభ 237వ

సభామండలము కడు శృంగారముగ నలంకరింపబడియుండెను. గౌ. సర్వోజయ చరణ బాసర్లొక్కగారు (సతీ సమేతము), గౌ. లెఫ్టినెంటు చాక్లర్ నాయర్ గారు, మేజర్ స్పెషల్ గారు (సతీసమేతము), మేజర్ కర్నల్ కేప్టెన్, కెప్టెన్ రిక్టర్, డాక్టర్ డి.పి.పతి, కెప్టెన్ బ్రాండ్ ఫిల్లు జె. డబ్ల్యూ విల్సన్ గారులును మితియొక ఘనము (ప్రేమపుష్పము) ను ఆరెకలు సభ నలంకరించియుండిరి. వారూ వెళ్లవలసినవిద్యార్థులును, ప్రాధ్యపతులు కలిసి పోనో గ్రామ్యతీయించుకొని పిమ్మట సభకులు ఉపాసించుటను స్వీకరించిరి. గొంబలకు సభ ప్రాంగుల మాయను. రావు సాహెబు జి. రామారావు ఎం. డి. సి. ఎంగారు సభాధ్యక్షులుగా ననించిన పట్టివల కానందసంధా యాముగారు బహుమిత్తులు, డెక్లరేషన్ అనువిద్యార్థి యిండియాభిప్రాయములను వెల్లెపుచ్చుచు ప్రసంగించెను. ఈనాటికి పరిశీలనకు ప్రవేశము లిగించుకొనుటకు అనేకులు ప్రయత్నించినగాని, కొందరి ఆకాగమి ప్రయత్నములు మాత్రమే ఫలవంతులై నవి. రాజభక్తిల మనమీ సంస్థ సమయమునం దర్థించుము. కొంతకాలము యుద్ధభూమికి వెళ్లి శత్రువులతో పోరాడు స్వాతంత్ర్యమే, యొనను, దానికి చెంద వది అచ్చటగాయములు తిరిగివారికి వైద్యముచేయు భాగ్యమును కోరుట, ఈ చెందవారికి ఆమెయికోరిక కెంతమాత్రమును తీసిపోయినది కాదు. మదరాసునుండి యీనానలో వెళ్లవండు విద్యార్థులగు విభు మనఃపూర్వముగ మాయభివందనముల నందించుచున్నారము. మనము న్యాయమునకును గౌరవమునకును నాగరిక మనకును సోరాధునున్నామని భావక మంచుకొనదు. క్రొవ్వనునకును సాంకామిక స్వభావమునకును ఎడయగు చుండువారికి సహాయ మొనగుటకన్న కెక్కువ గౌరవము లేదనుట మిగిలగొంప కలగునా? అని యితరుల ముచ్చటించి పిమ్మట ఆ ప్రాసంగికము కర్నల్ (దాదు) లను ప్రోత్సహించుచు వాటిపూచీలను విశదపరచుచు నుపదేశించెను. అగ్రాసాధిపతిగారు నానూరి కెళ్లవండు విద్యార్థుల సభించింది యిపుడు కణం గమున హయాందన గయినివలంబులై, పిమ్మట మనశ్శేషమునకు గౌరవము లభించునని ప్రకటించగలవను నమ్మకమును ప్రుర పచి విడిచి మధ్య ప్రయాణమును, విజయమును గోరిన మనము మరల చూడగల పర్యంతము ధృవంతుకు విభు తోడునీడవండుగాక యను గీతముపాద బడిన పిమ్మట నానూరివైస్రాయులలో నొక్కరగు డాక్టర్ మహమద్ మున్నేక్ ఎం. డి. సి. ఎంగారు తమకొనగలడిన గౌరవమునకు కృతజ్ఞత చూపుచు సయుక్తముగ ప్రసంగించిరి. పిమ్మట ప్రముఖులు పుష్పదామాదులతో నలంకరింప బడిరి.

శ్రీకర్నూరుగారు కాకేసిలు మెంబర్లము, హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులకును, యుద్ధసిధికి రి కందల రూపావలను వైగా చందాలాసగన ప్రముఖులకును ఆహ్వానముల నంపి, వారితోడ శనివారము మధ్యాహ్నము యీనానకు చూచుటకు వెళ్లిరి. శ్రీవెంట్లండు ప్రభ్యుగారును ఆప్రకారమే కాకేసిలు మెంబర్ల భార్యలకును, హైకోర్టున్యాయమూర్తుల సభులకును, రి కందల కెక్కువ విరాళములిచ్చివారి భార్యలకును ఆహ్వానములనంపి, వారితోడ నా సాయంకాలము రి గంటలకు వెళ్లి నానను తిలకించిరి. లెఫ్టినెంటు కర్నల్ గిప్పర్దగారు వారల కానానం దన్న కొగములను చూచి, యాయావోట జరుగగల పనులను విశదపరచిరి.

గవర్నరుగారి ద్విత్వీయపర్యటన వివరణము.

గోదావరి కృష్ణాజిల్లాలలో సంచారమొనర్చు సమిత్తము శ్రీవారు చెన్నపురిలో యీనెల 25వ తేదీ బుధవారమునాడు బయలుదేరుదురు. మరునాడు దయమునకు కాకినాడ చేరెదరు అచట శ్రీవారికి ఒకానొక స్వాగత మొనగబడును. అచటి జిల్లాకోర్టువారు మర్యాదపాలు కందుమునాడును శ్రీవారికి సన్మానపూర్వములను సమర్పించును. ఆసాయంతనము మరు నాడును ఫలకేశ్వరులు తిలకింపబడును. 27వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంతనము శ్రీవారికి విరాళములు నామగారు పోటవింద చేసెదరు. 28వ తేదీ శుక్రవారమునాడు శ్రీల జిల్లాపరిమండీ ప్రవేశోత్సవమునకెదరు. ఫలకేశ్వరమున కింకెదరు. 29వ తేదీ సోమవారమునాడు బెంగళునుగూడ కాకినాడ నుండి రాజుమహేంద్రవరమునకువచ్చెదమను గా. గంగ్లెగారు, చివరకు ప్రద్యుత్సాలాలో శ్రీవారికి సన్మానములనుగూడ వారింకయును సన్మానములను సమర్పించును. అట కెక్కు కలదు. సోమవారమున శ్రీవారు తిలకింపబడును.

డిసంబరు 1 వ తేదీన ధవళేశ్వరము కడనున్న ఏటిలాకలను ఆనకట్టకు వీక్షించెదరు. డిసంబరు 2 వ తేదీన ప్రియరుమిద బయలుదేరి దారిలో నన్న పోలవరమునకు కొంచుమనేపాని సాపటకొండల కేగుదురు. 4 వ తేదీన ముగల నటనండి రాజ మహేంద్రవరమునకు వచ్చెదరు. వెంటనే ఏలూరు వెళ్లెదరు. అచ్చట పురమందిరమున పావులు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగె దురు. ఆసాయంతనము గౌ. మోదన్న రామచంద్ర రావుగారు శ్రీవారి గౌరవాను తోటవిందు చేసెదరు. మరునాడు వాటరునున్నును ఇతర ప్రదేశములను శ్రీవారుచూచెదరు. శని వారము మధ్యాహ్నము శ్రీవారు బందరు పట్టణము కేగెదరు. సాయంతనము 4-30 గంటలకు బందరును చేరెదరు పురమం దిరమున శ్రీవారికి స్థానిక సుఖములును పావులును స్వాగత మొసంగెదరు. 7 వ తేదీన నుభ్యప్రదేశములను వీక్షించెదరు. పిల్లూ సంఘ ప్రతినిధులు శ్రీవారిని సందర్శించెదరు. 8 వ తేదీన మరల ఫలకేశ్వరమునకువచ్చెదరు. 9 వ తేదీన బెజవాడ కేగె దురు. అచట 11 వ తేదీనకు నుండెదరు. అచట స్వాగతోప న్యాసములను యిండియన్ కన్యవారి నోటవిండు బయగును 11 వ తేదీన బెజవాడనుండి బయలుదేరి 12 వ తేదీ చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

చెన్నపురి యుపాధ్యాయ సంఘము.

ఈనెల 16 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము కె.టి. రామనాథాయ్యగారి అగ్రాసాధి పత్యముక్రింద జరిగిన చెన్నపురి యుపాధ్యాయుల సంఘమువారిసభలో నీక్రింది తీర్మానము లంగీకరింప బడినవి.

1. ఇంటర్ మిడియేటు పరీక్షలలో ఒకవిద్యార్థి ఒక సంవత్సరము ఏకాద్రములలో కృతార్థుడగునో వానిని మరల చెందవలెననుచు చెదననకరము లేదనియు,
 2. ఇప్పుడు పరీక్షలు జరుగుచున్న తేదీలు విద్యార్థుల కనుమలముగా లేదనియు, కాబట్టి ఆ తేదీలకు పూర్వమునకే డిశంబరుమాసమునకు మార్చిన వాగుండుననియు,
 3. మెట్రిక్యులేషను, ఇంటర్ మిడియేటు డి.ఎ. పరీక్షలకు మూడుమారులకన్న సభికముగ వెళ్లవలెను నిబంధనమును తీసివేయ నలయుననియు,
 4. ఈరోజులలో తల్లిదండ్రులు తమకొమరులకు విద్య చెప్పించుట కడుకష్టముగా నున్నదిగాన కల్పవిద్యాలయపు పరీక్షలకు చరవువారికి రి రూపానుసమ్మత విధించు విషయ మును సెనెట్టువారు తిరిగి ఆలోచన చేయవలయు ననియు తీర్మానించిరి.
- ఈతీర్మానములను సెనెట్టువారికి తెలియజేయుటకు సర్వకార్యదర్శిగారికి అధికార మిచ్చిరి. ఈ కమిటీ వారి తీర్మానములను సభ్యులందరు అంగీకరించి, మధురకాళికాల యం దుపాధ్యాయులుగానున్న ఎస్. రామారాము అయ్యగారు గారిని యీసంఘమునకు వైస్ ప్రెసిడెంటుగా నియమించిరి.

ఫిలిష్టును దీవులలో జననప్రము.

ఫిలిష్టును దీవులలో 1905-వ సంవత్సరమున తట స్థించిన ముఖములకంటె నిప్పుడు ప్రతిపానలను 60 వేల మరణములు తగ్గుచున్నవని వైద్య ప్రకటనముల వలన తెలియుచు న్నుది. నివారిత తగిన రోగములు తగిన వారిలోనే యీ మరణములు తగ్గుట సంభవించినది. కాన నిప్పుటికి అలకడిన ఆయుధజ్ఞానమును సంపూర్ణముగా నుపయోగమునకు తెచ్చిన చో సంవత్సరమునకు లక్షమరణములు తగ్గుటకవకాశముకలదు. మరపు బర్మములను నివారించుటకు కొయినాను తక్కువభర కమ్మునట్టి ఏర్పాటును ఫిలిపుయను దీవులలోనున్న 789 పారి శుద్ధ్య సంఘులు వారును పట్టణకోశాధి పతులును ఆవలం బించుట కొక కార్యక్రమణిక ప్రయత్నింపబడినది. మహాహరిని నివారణ చేయుటకు వ్యాప్తములుగాజేయబడిన మార్గములవలన మంచి ఫలితము లిగినదనియు, నదిన పాశురవార్గము లచే నానోగము కలంట్టు సాధ్యమని తోచుచున్నదనియును తెలియచున్నది. ఈనాటికిని నిరూపణము మాత్రము మాని లావైత్యులకంటె ములభముగ కనబడలేదు. విడిచియువ్యులకును ప్రత్యేక ధ్యమణులను కలహించిన రోగములను నివారణ చేయుచున్నాను. ఒక గోగినిని మరొకగోగినిని సంబంధము తెలియ నవకాశము కలగలేదు. కాననానోగినిని వ్యాప్తి పరచుట కాణములకు సాధ్యముగ ప్రయత్నించుట కలయునట్టి యాగ్రహేయ యాధ్యక్షమున నున్నదని తెలియచున్నది.

వృత్తాంతలేఖలు.

మైసూరు వార్తలు

శ్రీపూజ్యపరకాల స్వామిలవారు సిద్ధినించుట.

శ్రీమహారాజావారి గురువులగు శ్రీపూజ్యపరకాల స్వామిలవారు యీనెల 10 వతేదీన సిద్ధినించెరి. శ్రీస్వామిల వారిక మూడురోజులకు సిద్ధినించుదురదగ శ్రీమహారాజా వారు శ్రీస్వామిలవారి యల్లుడుగారిని గురువీతమున నియమించిరి. అల్లుడుగారు గురువీతమునకు నియమింపబడినవాడే మొదట శ్రీపరకాల స్వామిలవారి (శ్రీకృష్ణపుత్రునిపుత్రుడు) పాత్రుడు మహామారివలన మృతినొందెను అతడు మృతినొందిన మరొకరి సేవటికే శ్రీస్వామిలవారి అల్లుడుగారిని గురువీత మొసంగబడెను. నేడు శ్రీపరకాల స్వామిలవారు సిద్ధినించెరి శ్రీశైద్ద మహారాజగారు రాజ్యాంగసభలో రెండవసభ్యులగు శ్రీశైద్ద మహారాజగారి సోదరులును శ్రీపరకాలస్వామివారియందేదధికభక్తిని గలిగియుండిరిగాన శ్రీస్వామిలవారు సిద్ధినించుటవలన శ్రీస్వామిలవారి కుటుంబములోని వారును శ్రీశైద్ద మహారాజువారును ఆ మెసోదరుడునుచింతాసాగరమున ముంగిరి యుండిరి. శ్రీస్వామిలవారు సిద్ధినించుటవలన దుఃఖితులగువారి పుత్రులకును అల్లునికిని పౌరమత్వము వెక్కిరిండు తమ సానుభూతిని తెలియింపన్నారు.

నూతనగురువుగారి పీఠాధిరోహణోత్సవము జగన్మోహన రాజమండ్రి ప్రాంతముననున్న మతమునందు గురువారమునాడు చిత్రదిని జరుపబడినది. గురువుగారి గౌరవాని 21 కిరంగులు కాలబడినవి.

టపాబంట్లోతు చిక్కులో నుండుట

ఇచట నొకటపాబంట్లోతు యింగ్లాండునుండి వచ్చిన యుద్ధపటములుగలవారు. మానవత్రికలకు కొన్నిటిని పుస్తక భాండాగారములవారి కందచేయక అమ్మకొనినందుల కతనిని సస్పెండుచేసియున్నారని తెలియుచున్నది.

కిడ్నీరలు ప్రభువు

ఈప్రభువుగారు మైసూరునకువచ్చి శ్రీమహారాజావారి కతిథిగానున్నారు. క్యామరాజు నగరు సమీపమునున్న ప్రభుత్వమువారి ఆడవులలో మృగయావిసోదము సజువుచున్నారు.

బళ్లారి వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషమునియొద్దనుండి) చేరు.

ఈవ్యాధి ప్రారంభమైనది మొదలు ఈనెల 5-వ తేదీ వరకు 657 మందిలోకి 499 మంది మృతినొందిరి. 1911 సంపుట జనాభాప్రకారము బళ్లారి జనసంఖ్య 29,296. ఈ సంవత్సరము యీనెల 5-వ తేదీ వరకు అయిన ప్లేగుకేసుల లెక్క చేసి కొనగా 1000 మందిలో 24 మంది కీవ్యాధిలోకి 17 మంది మృతినొందినట్లు తెలుచున్నది.

కలెక్టరువారి సర్క్యులు.

మాజిలా కలెక్టరుగారు ఈనెల 11-వ తేదీ మొదలు 23-వ తేదీ వరకు అదవాని, కుప్పగల్లు, కోకిని మొదలగు గ్రామములయందు సంచారముచేసి, 28-వ తేదీ బళ్లారి చేరుదురు.

బళ్లారి శ్రీలు.

మాపురపు శ్రీలు, ఈ దేశమునుండి వెళ్లిన మోదక, ఆంగ్లేయ వైద్యుల కత్యావశ్యము లగు బీడిలు, చుట్టలు మొదలగునవి సేకరించి పంపి, తమ రాజభక్తిని, సోదరప్రేమను, కనుపఱచి, ఎల్లవారు సాహాయ్యము కావలసిన యీసమయములో, "ఉడుతకుడుతాభక్తి" యని తాము సాయము చేసి నందుకు వారిని మిగుల కొనియాడవలసి యున్నది.

ప్రైవేట్ డిప్టికలెక్టరు.

ఈమధ్య ఏకాగ్రముచేతనో గాని బల్లారిలోకా ఖబానాయందు రొక్కము స్వీకరించుటయేగాని, త్వరగా నిచ్చుటలేదు. ఖబానాయందు పని విశేషముగా నుండుననియే తెలంపవలసియున్నది. జిల్లా ఖబానాలోకుండి దుడ్డుతీసికొని పోవలసినటువంటివారు తమిళిల్లులను 11 ఘంటలకు తీసికొని వచ్చిన తక్షణమే, గుమాస్తాలు సరిజూచి, వెంటనే చొరవారి యొద్దకు పంపుటయును, వారు అప్పుడే సదరు టిల్లులమీద సంతకముచేసి పంపుటయును, ఎల్లప్పుటి కాలాచరమయ్యుండెడిది. ఇప్పుడన్ననో 11 ఘంటలకు వచ్చినవారు తమ యితర వ్యవహారములను వాటికే ఆపగించి 1 1/2 ఘంటలవరకు వది

యొండవలసి వచ్చుచున్నది. ఇక 1 ఘంటకు వచ్చినవారిగతి కొద్దివారు తేచువరకు పదియుండుటయేగాని పనిమాత్రము కాదు. దినమునకు రెండువర్గాయములు 11, 4 1/2 గంటలవ్వడు మాత్రము, కాగితములను సంతకమునకు పంపుచుండవలయునట. ఇట్లు చేయుచుండుటవలన, కంప్లెక్స్ డ్రస్టు, యితరులకేమి దుడ్డు సకాలమునకు చేరికెగాక విశేష అననుకూలముగు చున్నది. ఇతర కాగితముల నెవ్వడు చూచుకొన్నను సరయే గాని, ఆదినమే ఖర్చుపడవలసి యొండవట్టి టిల్లులను మాత్ర ముప్పటి కన్ననే సంతకముచేసి పంపిన చూగుండును. కొన్ని సందర్భములలో పంపిన టిల్లులు మరల వాపునచుట్ట కూడ అభావముగా నుండును. ప్రజల కీలాటి అననుకూలము కలగ వుండచేయుటకు చొరవారు ప్రయత్నింతురని నమ్ముచున్నాము.

జూబులు.

I

ఇరిగేషన్ బిల్లు.

అయ్యా,

స్పెషల్ ఆఫీసురు టూపోవోరగారి ఏ. బి. క్లాసుల విచారణ ముగిసినది. వారు వ్రాసినసోప్టును ప్రభుత్వము వారికి చేరియుండును. ఈసోప్టువలన యథార్థముబయలుపడి రైతులయిక్కిట్లు గట్టెక్కిగలవని గంపెడాశోరే యెదురు చూచుచున్నారు. ఇది యట్లుండగానే ఈనెల 20 తేదీ చట్ట నిర్మాణసభలో ఇరిగేషన్ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. ఇది సెలెక్టుమిటికి 6 వర్షకాలబడునో లేక చట్టమేయగునోతోచదు. ఇది చట్టమేయగునో రైతులకు వెక్కిరివాడలు కలుగగలవు. తెలిసియోతెలియకయో రైతులు కడుపులో చల్లకదలకుండ నున్నారు. ఇప్పుడైనను రైతులీల్లును చాలుగా వివరించి తమ ఆక్షేపణలను దెలుపుటమంచిది. వ్యవధిలేచో ప్రస్తుతము బిల్లును సభలోకివచ్చుట కొంతకాలమువరకు నిలుపుదలచేయుట మంచిదని ప్రభుత్వమువారిని వాల్చుమాలనండియు ప్రార్థించుట మంచిది.

II

కరణములు సర్వేట్రియనింగు.

అయ్యా,

కరణములు సర్వేపరీక్షయందు తరిగిను నందవలెనను నియామకము కలరు. ఇది కొంతకాలము 15 రోజులుగానుండి ఇపుడు 6 వారముల కాలముగా మారినది. వీరు సర్వేస్కూలు లో తరిగిదు నందినారను కర్మిఫీకెట్టును పొందుచున్నారే కాని సర్వేపరీక్షలో నెలిచినట్లు సర్టిఫికెట్టునందుటలేదు. అధికారుల కమగ్రహము తప్పిచో ఒకసారి సర్వేస్కూలులో తరిగిదు నందినవారు మరలమరల సర్వేస్కూలుకు పోవల సినచ్చుచున్నది. ఇది క్షేమగా పరిణమించుచున్నది. ఒకతూరి ట్రియనింగుపొందినప్పుడు స్వాగతమునదియు లేనిదియున్నప్పుడు గా దెల్లకపోవుట బహువింతగనున్నది. స్వాగతముకాకున్నచో ప్యాసు అగునంత వరకుపరీక్షార్థియై పోవుచుండును. వి. ఎ. స్వాగత యినవానిని తిరిగి వి. ఎ. ప్యాసుకువచ్చునట్లు ఎంతకష్టమో ఒకతూరి ట్రియనింగుపొందిన వానిని తిరిగి ట్రియనింగుపొందుచునుట అంతకష్టము. సర్టిఫికెట్టులో ప్యాసుయినట్లు రాహరింపక తరిగిదునందిగట్లు మాత్రము స్పష్టముగనాదావారిచి స్పష్టజీత గాండ్ల నట్లు త్రిపుటలెట్టుట తగినవి. ఇందునగురించి మం డలసభలో తీర్మానములు జరుగుచున్నవి. చూచువాచెవరు? ఇందునగురించి చట్టనిర్మాణసభలో చర్చకువచ్చినగాని ఫలి తము లేదని గౌరవకథ్యులపేర వ్రాసియు స్వయముగమట్లా డియు నుండిరి. కొందరు ప్రభావనకు దచ్చెదమని తెలిసియుం డిరి. 20 తేదీన జరుగబోవు మదరాసు చట్టనిర్మాణసభలో నిండునగూర్చి ప్రశ్నలు నాలుగులు చూడదగియున్నవి.

కౌతవరం,

కె. శివరామకృష్ణరావు.

నరసాపురము తాలూకాఫ్ వచ్చి సలహము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ల బహుమతి పరితులు.

కృతార్థులైనవానికి గౌరవంలెన్నము 13 వంగారు పతక ములు, 10 వెండి పతకములు, 100 రూపాయల పుస్తకములు పంచివెట్టబడెను. హిందూ శ్రీలంధరును జాతితోగాని, వయస్సుతోగాని, నిమిత్తములేకయే పరితృప్త రావచ్చును. తపాలా ఫీసుయున్న ప్రతిగ్రామమును పరిక్షాఫలముగానుండును. కావల సినవారికి దరఖాస్తుపుత్రములు డిశంబరునెలలో పంపబడును.

1915 ఏప్రిలులో జరుగు పరితృప్త పతనీను గ్రంథములు.

సాహిత్యము;—(1) పద్యకావ్యము; అహోబామి, శ్రీమతి కొటికలపూడి సీతమ్మగారిని నెల 0-4-0. (2) వచనము 1 కర్పూమంజరి. మ॥ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారిని 0-8-0. 2 సంస్కృత వాటిక కథాసాగము, ప్రభుభాగము 1, 4, 6, కథలుమాత్రము. మ॥ కొత్తిపల్లి మూర్తారావు గారిని, 0-8-0. (3) వ్యాసమువ్రాయట, పతనగ్రంథముల ననుసరించిన విషయముల ద్వీగురించియు శ్రీల కుపయోగించు వివిధ విషయముల గురించియు (గృహనిర్వాహకత్వము, పాతి ప్రత్యము, శిశుపోషణ మొదలైనవి) వ్యాసములు వ్రాయట. గణితము;—ఏ గణితపుస్తకమునైన నుపయోగించి, సంఘము వారిచే నిర్ణయింపబడిన విషయములు నిరుతికలెనే నేర్చుకోవలెను. చరిత్ర. కృత్తకాస్త్రము. 0-7-0. లేక చంద్రగుప్త చక్రవర్తి. 0-12-0. ఈరెండును శ్రీవిజ్ఞానచంద్రికా మండలి వారివి. వీనిలో ఏదియైన యొకటిమాత్రమే చదువవలెను.

ఇంకను వివరము తెలిసికొనగోరువారు ఈసంఘ కార్య దర్శియగు నిగుమర్తి కోదండరామస్వామి, బి. యే. గాడిక వ్రాసికొనవలయును.

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సంతతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయ డేవలకు కథా నాయకుడు. కథాఅన్వితము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అటాలు 8 పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగాచార్యులు 881 వరదా ముత్తియప్పక వీధి చెన్నపురి" అని వ్రాసిన పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

జాతకసర్వస్వము.

ఇదిజ్యోతిశ్శాస్త్ర విషయమై ఆబాలగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై మూచేముద్రింపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ మయి మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొననగును. గ్రంథము ధశసరిశాసితములమీద నుండరముగా నచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జికోనువాచే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును. వలయువారు— (16-11-14)

మ.రా.రా.శ్రీ 8గవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేటుపూజారు ఆఫీసు నూజువీను. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

20 తులముల డబ్బి రు. 1-0-0. దుర్బలుల పాలికి నరప్రసాదము. ఇదిమిక్కిలి పిన్నవృద్ధిని, భాతుత్వపిని, బలమును, కలిగించును, (2) మేహములు, నిక్కాకు, నిప్పులకు, కుక్షనష్టము, అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును కుక్షపకిచి వృద్ధి బొందించును. (4) కరములకు సజ్జననిచ్చి యావశ్యమునుపూరించును. (5) ఆరోగ్యమును, సంతోషమును పొందగోరువారల కిదియే నమ్మకమగు టానిక్, అది ఇచ్చిన యోగ్యతా పత్రము లనేకములున్నవి. 2 డబ్బిలుచాలును, వెలమిగుల స్వల్పము. పాలసుగంధిలేహ్యము:—రక్తపిత్తక్రేష్టమైనది. సవా మేహము, మేహములు, పొడలు, పుండ్లు, జిల. పొట్టురాలుట, యితరచర్మరోగములు, క్షేణనోష్యులు, రుదోషము, మలబద్ధము మొదలగువాటను 4 డబ్బితో నిర్మూలముచేసి పరిశుద్ధమగు రక్తమునిచ్చి బేహకాటనములు హెచ్చించును. 20 తు. డబ్బి రు 1-4-0 (4 డబ్బి రు 4-8-0) ఘనసారచందిరి:—ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు మొదలగు అంటు (శిశి) రోగములను, మూత్రపుండుతు స్రావమును తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బిలుచాలును, డబ్బి రు 1-4-0. మాత్యట్లాగు ఉచితము, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ర్మదా. మైదిన ఆడల్లకు రు 1-కి 0-2-0 కమిషన్ యిచ్చెన వి.పి.ఎ.అండు.కో,అయిచ్చెదసమాజం, పాంచూరు, గుంజిల్లా

చుండుకు నూనె

సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0 10-0. ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా బెరుగగ గలవు. అమృతాంజనం డిపో, 109 ఫ్రేరికోడు, గొంబయి.

రిజిస్టర్ చేయబడిన "శకుంతలా" నాటకము వెరుగు సుగంధవైలము.
36 విభముల బహుమతులతో 15 తులములుగల జబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. తపాలఖర్చులు 0-3-0

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్ప
కలది గాను. తలకు యిది ముచ్చటైన
ఇతరు పాసరు యిందకు కూడా
వాసన పుడుచుచును. వెంట్రుకలను
వెరుగు నిచ్చును మెదడునకు వలస పలు
గును. కండ్లకు చల్లదనము నిచ్చును.
కొందరు ప్రోత్సాహ పరచుచును ఈ
చమురును స్పెషల్ గా మనోహరమగు
వాసన ద్రవ్యములు చేర్చి తయారు
చేయుచి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి
యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది.
36 బహుమతుల నివరణ:- స్త్రీలు
తలలో ధరించు కొప్పుపువ్వు 1, దంత
పుసు క్షృణ 1, ముఖముచూచు అద్దము 1,
జర్మనీ సీల్వరు కాటుకబరికె 1, వాసన
సోపుబిళ్ల 1, తాంబూల మాత్రలు 22,

కొండ చుట్టలు 6, కాక్ శేషవల్లూచి 1, పువ్వుగడ్డ 1, అద్దపిళ్ల 1, వెరళి 36 బహుమతులు యివ్వఁబడును.
మాచినామా:- నువీరియొక్క నాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

స్వేచ్ఛ వల్లె.

ఇది 120 వేలముల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటిమొదలు అయిదవ
క్లాస్సు వరకు చదువు చేయువారు, ఉపాధ్యాయులకును,
ప్రయోగించు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగపడెను. ఇందు
రసము చరిత్రములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్భుజము
లు, విషమ చతుర్భుజములు, విషమకోణ సమచతుర్భుజములు,
జహంభుజములు, వీరియొక్క వైశాల్యములను కనుగొనటం,
భూమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరితెక్కలు అభ్యాసములును
లభ్య. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికొకటి కన్నక యుండవలెను.
నివేల ఎరిమిది అణాలు.
ఒకడను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కలిపి ఒక ఇవ్వ
బడును. భాగవత చంపు-పద్మనాబ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0
వలయువారు ఈక్రింది ఉత్తరమునకు గ్రానీ తెప్పించుకొనవలెను
క్విరా బోగయ్య టీచర్,
బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.
గోదావరి జిల్లా.

శుక్లనవ్వుము

గుణమియనిచో
సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల పీసారు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులువగయి రా ప్రత్యేకము.
సమృద్ధిమయిన నుదులు యింకను కలవు
తేల్చును ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,
ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఈనాటికి కొనువారికి వీటితోపాటు 1-కి "అత్తలారా
బురుడ" రిక్వరీకోడెడ్ ప్రలాపము" అన నూతన గ్రంథ
మొకటి కూడా ఇవ్వాముగ పంపబడును
యిందనవలెను! తేనెమొక్కపడినది!! తనకొకటపు!!

మేల్తన బహుళ పట్టు పంచు

అనేక పంచులు కర్చుచుండిండుక
పెద్దతనం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
బాగ్ లోకమున్న గల శృంగారమునకు
బహుళపంచు చురుగ్గియును ఆనంద
దయకొరకు తెప్పించి విక్రయించింది
ఈ మిగత కొద్ది పంచులను మాత్రమే
యిచ్చుచి. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ
ఆకుపచ్చ, కోబా, మేనుకర్చుం
గి. మొదలైనవి. మొదటివేలముగల పంచులను 1-కి 2-0-0
రూ. 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0
మీరొకటి పంచుగల కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవ్వాము.

డి. సతారాచారి మొదటియారే,
6, కంబుముదలి రోడ్, తిరువల్లి క్షేత్రం, మదరాస్.

క్రింది నవల! మనోహరమగు నవల! !

ఇందుమణి.

కంగడేశ కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగ
ద్విఖ్యాతిగాంచినట్టియు స్త్రీల మేళవంకరీతిగారి "యం
దీయక" నాంటిక్రిస్ట" యను నవలనునుండి యవ్వంత
మృత్యువధురైతిని రచించబడినది. కథానందర్ప మతిమనో
హరమై, నూతన భావనిలసిలేమై యదృశముగ నుండును.
ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, భగ్వాదరక్తి, స్వాస్థ్యత్యాగము,
దీనక్షమా పరాయణత్వము చెప్పనలసికాదు. పత్రికాతాలికం
బగు కథానాయక లోనయినయిదుమ లలిసంతోభకరములై
యుండును. దేశోన్నత్యమునకు పోనికరములగు దురాచారము
లందు ఖండింబడునది. ఈనవల జరుగపొరంభించిన ముగిం
చునకు విడుదలసోమరు. డెబ్బియైజాలో చక్కని కాగితము
లపై మిక్కిలి యందముగముద్రింపబడి 204 పుటలుగలిగి
యున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ పేజీ ట్యేకము.

మ. రా. రా. హేజీబు రామా రావుగారు,
ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా-అనినవాయవలెను.

పోస్ట్ పేజీ సహా ఉచితము.
వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకనిచిత్తమైన కథ—చదువులచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కానలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచెలిపి యున్నాము. కొనువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక తెడదామే న్రాయుడు.
వైద్యశాస్త్ర మజిలీగర్ గోవిందజి,
అతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పి. యక. సింహ అందు కంపెనీ,
26, ఆదియప్పనాయనిస్థి, మద్రాసు.

మేలుకమ్మల సులం 1-కి
రూ. 30-0-0
నెం. 2. రూ. 25-0-0
గరిగింజరెమ్మ 0-8-0
కాట్నీపు కుంజుమపువ్వు
తులం ౧-౧-౦ నా 1-4-0
నూర్మహమ్మద్ కుంజుమ
పువ్వు సులం ౧-౧-0 నా 1-4-0
రింగ్లూను మేలు పచ్చ
1 రూ. ౧-౧-0 నా 2-0-0. సింహం బాడియానా
చాల యింకను 12 తులముల చొప్పు ౧-౧-0 నా 1-0-0
సింహం నుగంధకక్కురాడి చొప్పు ౧-౧-0 నా 0-౬-0
తేలులను వలయువారు వాగ్వినిపించుకొనవలెను.

విశ్వనిఘంటువు

ఇది ప్రసిద్ధమైన నానార్థనిఘంటువు. ఇప్పుడు (టికా
మరమువలె) బ్రిటిషు టీకతోడ డెబ్బి 16 పా. ప్రజాకాశితము
వై ముద్రింపబడి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇందు
2, 250 స్లోకములు గలవు. పుటలు 520. మంచి కాగితముతో
తైండు. వెల రూ. 2-8-0. పోస్ట్ పేజీ నేలు.

కవికల్పలత

ఇది విద్యార్థులకును ప్రతివారునుకూడా నీరవలసిన
యత్నాగ్రంథము. అద్భుత గీర్వాణ కవిత్వాభ్యాసమునకు
వలయు సర్వవిషయములను నిందుం గలవు. ఇపు డాంధ్ర
తాత్పర్యముతో ముద్రింపబడుచున్నది. ముందుగా దరఖా
స్తులు జేయువారికి లాభముగలదు. ఇందలి సకల విషయము
లను విపులముగా తెలియజేయునోటినును గోరువారు అర్థగా
విజ్ఞ సంపాదకు.

గరిమెల్ల సోమయాజి శర్మ,
కోటిపల్లి, గోదావరిజిల్లా

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల
"స్టాపు"లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న
చాకంపెనీ గొప్పదియు, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది.
ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారు
లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపుడు.
నె 100 (detachable) (కబ్బముగల, కబ్బము
శని) 2 బర్నరులు
ఉపయోగమును.
ఈరు బల్బలందిరుగు
ట్టి యుద్ధోగియు
లకు కడు ముఖ్యము.
టికాపెట్ట సహా రు 6
నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినవి.
నెం 11 రు మాదిరి గానుండును. టికాపెట్ట సహా వెల రు 8.
నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడుపు
లదియు, టికాపెట్ట సహా వెల రు. 5-8-0
కీ. ఎస్. పి. వీ. టీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,
రత్నలహ ప్రత్యేకపుధరలు యివ్వబడును.

మాతన రోమసంహరి.

మహారాజా సోప్.
ఈ నూతన రోమసంహరి
ఒకచూరి ఉపయోగించుట
కలన దేహమందలి యేభాగ
మున యుండు రోమమును
చెడుపుడక చుద్దుము గాను
యెటువంటి మచ్చలు లేక
యెను నివర్తించును. చర్మ
మెదులకై స్వభావమైన
రంగులు కాంతిని పోగొట్టక
చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి.
వెల 3 డిల్లీలు పెట్టె 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
3 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలఖర్చు 0-6-0
వలయువారు:- ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బంధునిస్థి మద్రాసు

ప్రపంచ చరిత్ర.

12 సంవత్సరము వెలువడినది.)
ఇది చిన్ని పేజీలను చరిత్రయు సులభముగా
భాషతో తెలియబడుటతో సభలవలె వర్ణితమగును.
చందాకద్దతి సంవత్సరమునకు (రమారామి 600
పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0-0
(పోస్ట్ పేజీతో సహా). ప్రచురణ రుసుములేదు. సభ
త్వరము చేసిగా ముగియగ స్వీకరింపబడును
వలయువారు:-
గా. హరిసర్వోద్ధనురావు, ఎం. ఏ.,
చింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని న్రాయుడు.